

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

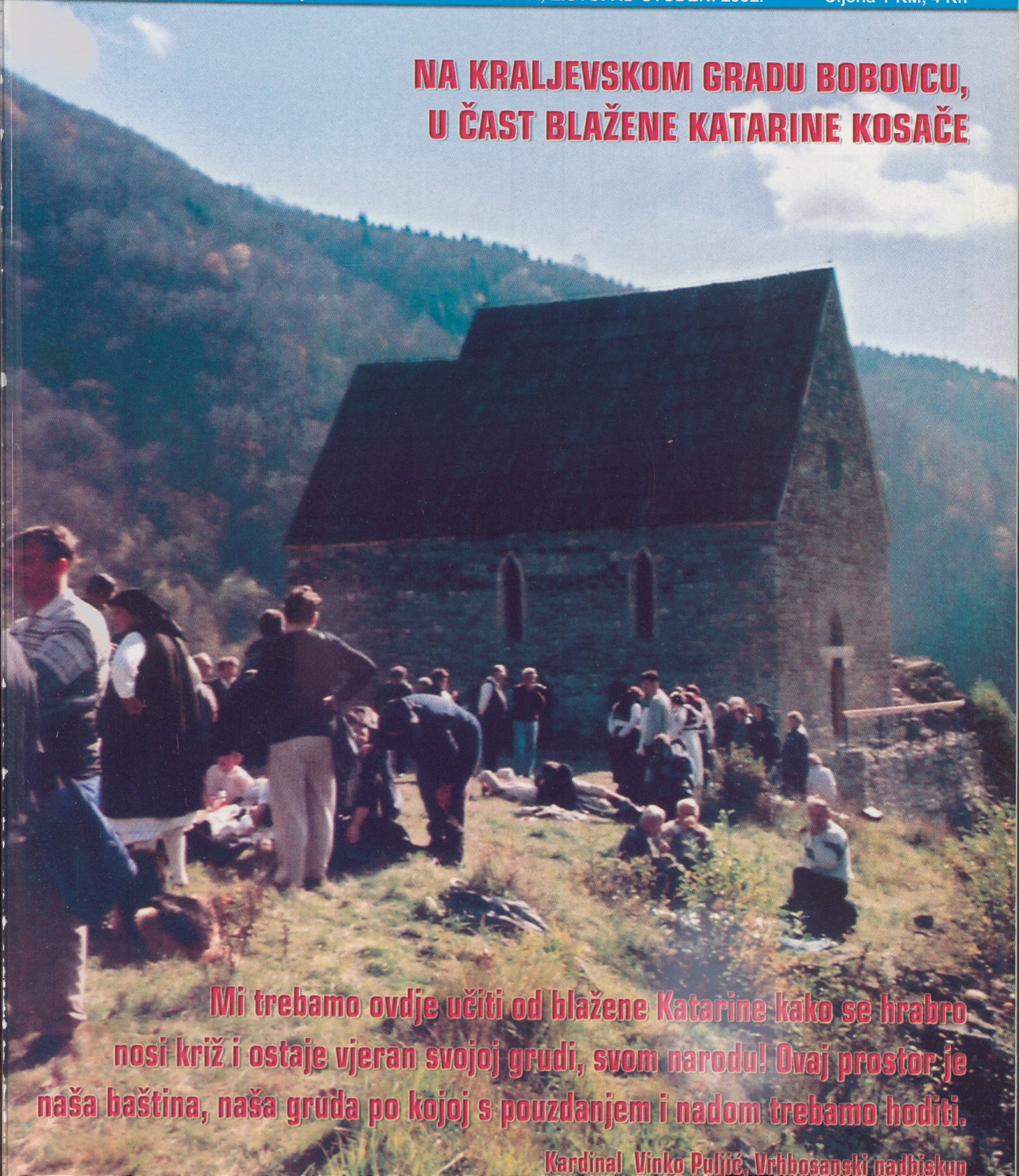
GODINA X

Broj 114

TUZLA, LISTOPAD-STUDENI 2002.

Cijena 1 KM, 4 Kn

**NA KRALJEVSKOM GRADU BOBOVCU,
U ČAST BLAŽENE KATARINE KOSAČE**

**Mi trebamo ovdje učiti od blažene Katarine kako se hrabro
nosi križ i ostaje vjeran svojoj grudi, svom narodu! Ovaj prostor je
naša baština, naša gruda po kojoj s pouzdanjem i nadom trebamo hoditi.**

Kardinal Vinko Puljić, Vrhbosanski nadbiskup

Timeo Danaos et dona ferentes!

Svijet je pun raznih država i državnih uređenja, ali je samo jedna domovina

Poštovani čitatelji, pred nama je još jedan broj Hrvatskoga glasnika. Prethodni je izašao prije državnih izbora, a ovaj, evo, izlazi poslije izbora.

Mogao bi netko pomisliti da smo tiskanje našega lista vezali uz izbore koji su toliko učestali da je skoro lakše u Bosni održati neke izbore, negoli tiskati jedan mjesečnik, kao što je Hrvatski Glasnik.

Tiskanje Glasnika košta oko 4000 KM i njegova opstojnost ovisi o pravim zaljubljenicima;

Izbori koštaju nekoliko milijuna KM, i njihova gustoća ovisi, također, o pravim zaljubljenicima.

Razlika između prvih i drugih zaljubljenika svima je jasna. Međutim, iako su kulturnjaci oni što u ovome poređenju ostaju "kraćih rukava", mora se priznati da se i oni "ogrebu" barem za koju reklamu ili predstavljanje.

Sada smo u postizbornom vremenu, ali još nismo sigurni koga smo izabrali i tko će nad nama vladati. Kažu da je u tuzlanskome kantonu sada sve u rukama gospodina Mirnesa Ajanovića. Bravo BOSS!

Upravo ovaj uspjeh BOSS-a pokazuje kako u demokratskim i izbornim konstelacijama može biti značajna i stranka koja ima najmanji broj izabranih zastupnika.

Sada je vrijeme dogovora i pregovora o formiranju vlasti na svim razinama. Nadat se je da će se to dogoditi do izlaska slijedećega broja Hrvatskoga Glasnika, premda dosadašnja praksa ne govori u prilog takvim očekivanjima.

Tko zna, kad će se i što će se još sve odmotati do implementacije izbornih rezultata?

Čuju se, naime, priče, da se još ne zna kome će Europska zajednica dati povjerenje - jer teško je vjerovati Danajcima (i onim unutamjnim, i onim izvanjskim) i kada darove donose!

Možda gornja rečenica pomalo pesimistično zvuči! Međutim, nakon svih prethodnih iskustava ne možemo se oteti dojmu kako se, u najmanju ruku, teško događaju promjene u društveno-ekonomskim odnosima koji bi nam otvorili čistije horizonte, i kad se radi o opstanku Države Bosne i Hercegovine, i o njezinoj stvarnoj i svestranoj obnovi.

Čini se da je ta činjenica ponukala i vrhbosanskog nadbiskupa, kardinala Vinka Puljića, da na dan smrti posljednje bosanske kraljice Katarine Kosače-Kotromanić, na kraljevskom gradu Bobovcu, s velikim brojem svećenika i vjernika proslavi sv. Misu i pozove sve vjernike i ljude dobre volje na molitvu za domovinu Bosnu i Hercegovinu.

Kardinal je još jednom, s poznatim pastirskim zarom, pozvao Bosance i Hercegovce

da se ugledaju u kraljicu Katarinu i njezinu ljubav prema domovini, pa ako se neki, poput nje, i ne mogu vratiti u domovinu, mogu za Bosnu i Hercegovinu živjeti i moliti!

Eto, poštovani čitatelji! Birali smo! Vrlo brzo ćemo vidjeti što smo izabrali! Vama preporučamo opreznost i razumnost. Ne dajte se zbuniti kojekakvim zloglukim prorocima. Uvjereni smo da u Bosni i Hercegovini ima dovoljan broj onih ljudi, i u vlasti, i izvan vlasti, koji su je dostojni i koji je vole kao što vole "svoju dušu"!

Ne smije se zaboraviti činjenica da je svijet pun raznih država i državnih uređenja, ali samo je jedna domovina! Za nas je to prvenstveno Bosna i Hercegovina!

P. Matanović

Obavijest

U povodu stote obljetnice HKD NAPREDAK i promocije Napretkovog člana, pijanista g. Olivera Motta, u petak, 15. studenoga 2002. u 18,00 sati u Bosanskom kulturnom centru Tuzla održat će se solistički koncert Olivera Motta

Konačni rezultati općih izbora u BiH

Izorno povjerenstvo BiH je objavilo, 19. listopada 2002. godine, konačne rezultate općih izbora u Bosni i Hercegovini, koji su održani 5. listopada.

Na općim izborima glasalo je 1.298.827 ili 55,5% od ukupno 2.342.141 registriranih birača.

U Federaciji BiH bilo je registrirano 1.324.090, a glasalo je 57,4%, dok je u RS glasovalo 52,9% birača od ukupno 1.018.051 registriranih. U Federaciji BiH najbolje su prošli SDA, HDZ, SDP i Stranka

za BiH, a u Republici Srpskoj SDS, SNSD i PDP. Situacija u parlamentima entiteta i države BiH bit će složenija nego što su birači odlučili zbog kompenzacijskih mandata. Preko 20 stranaka koje nisu prešle izborni prag od tri posto su ušle na "mala vrata" u parlamente.

Pobjedničke stranke, posebno SDA i HDZ imaju prigovor Izbornom povjerenstvu na takvu odluku, jer nisu birači odlučili.

Novi članovi Predsjedništva BiH su: Sulejman Tihić iz bošnjačkoga, dr. Dragan Čović iz hrvatskoga i Mirko Šarović iz srpskoga naroda.

dr. Dragan Čović Sulejman Tihić Mirko Šarović

Zastupnički dom Parlamenta BiH

U zastupničkom domu Parlamenta BiH bit će predstavnici 14 stranaka i koalicija. Od 42 zastupnička mjesta imaju slijedeće stranke:

SDA	10
Koalicija HDZ, Demokršćani, HNZ	5
Stranka za BiH	6
SDS	5
SNSD (Savez nezavisni socijaldemokrata)	3
PDP (Partija demokratskog progresa)	2

Ekonomski blok - HDU - Za boljitak, NHI, BOSS, Stranka penzionera-umirovljenika (SPU), Demokratska narodna zajednica (DNZ), Socijalistička partija RS (SPRS), Srpska radikalna stranka (SRS), po jedno mjesto (ukupno 7).

Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH

U Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH bit će 98 zastupnika iz 18 stranaka. Od 98 zastupničkih mjesta pripadaju slijedećim strankama:

SDA	32
Koalicija HDZ, Demokršćani, HNZ	16
SDP	15
Stranka za BiH	15
BOSS	3
Ekonomski blok HDU - Za boljitak	2
DNZ	2
NHI	2
Stranka penzionera-umirovljenika	2

SNSD, Građanska demokratska stranka (GDS), Liberalna demokratska stranka (LDS), HSS, HSP, HKDU, Hrvatski pravaški

blok (HPB), Proeuropska narodna stranka (ProEns), Bosanskohercegovačka patriotska stranka (BPS), po jednog zastupnika (ukupno devet).

Narodna skupština Republike Srpske

Raspored 83 osvojena mandata u Narodnoj skupštini RS:

SDS	26	SNSD	19	PDP	9
SDA	6	S BiH	4	SRS	4
SPRS	3	SDP	3	DNS	3

NHI, Penzionerska stranka RS, Demokratska stranka, SNS, SNP - Mirko Banjac, DPS - Predrag Radić, po jednog (ukupno 6).

BROJ OSVOJENIH MANDATA U KANTONIMA/ŽUPANIJAMA

Unsko-sanski kanton/županija

Od 30 osvojenih mandata pripadaju strankama:

SDA	14	DNZ	7
S BiH	5	SDP	4

Posavska županija/kanton

U Skupštini od 21 mjesto pripadaju strankama:

Koalicija HDZ-Demokršćani - HNZ	10
NHI	3
HSP	1
HSS	1
SDA	2
SDP	3
S BiH	1

Tuzlanski kanton/županija

Skupštinu Tuzlanskoga kantona, koja broji 35 mjesta, sačinjavat će:

SDA	16	SDP	11
S BiH	6	BOSS	2

Zeničko-dobojski kanton/županija

Raspored 35 mandata u Skupštini je slijedeći:

SDA	20
Koalicija HDZ-Demokršćani HNZ	2
SDP	6
Stranka penzionera-umirovljenika	1
S BiH	6

Bosansko-podrinjski kanton/županija

U skupštini kantona, gdje ima 25 mjesta raspored stranaka je slijedeći

SDA	12
SDP	5
S BiH	8

Srednjobosanski kanton/županija

Trideset mandata u Skupštini raspoređeni su među strankama:

SDA	10
Koalicija HDZ-Demokršćani HNZ	10
S BiH	5
SDP	3
NHI	2

Hercegovačko-neretvanska županija/kanton

Sa 30 mjesta u Skupštini, raspored mandata je sljedeći:

Koalicija HDZ-Demokršćani - HNZ	15
SDA	7
S BiH	5
SDP	3

Kanton/županija Sarajevo:

Od 35 mjesta, raspored mandata je sljedeći

SDA	15
SDP	10
S BiH	10

Zapadnohercegovačka županija/kanton

Od 23 mjesta u Skupštini će biti:

Koalicija HDZ-Demokršćani-HNZ	18
Ekonomski blok HDU - Za boljitak	2
HKDU	1
HSP	1
Hrvatski pravaški blok	1

Livanjska županija/kanton

Raspored 25 mandata u Skupštini:

Koalicija HDZ-Demokršćani-HNZ	13
SNSD	3
HKDU	2
SDA	2

Ekonomski blok HDU- Za boljitak	2
HSP	1
SDP	1
S BiH	1

OPĆINSKO VIJEĆE ŽEPČE

HDZ	12
LDS	2
SDA	5
S BiH	1
NHI	1
HDU BiH	1
SDP	1

Od deset kantona/županija najviše mandata je osvojila SDA u 5 županija/kantona, Koalicija HDZ-Demokršćani HNZ u 4 i u jednoj županiji SDA i HDZ imaju isti broj mandata. SDP i S BiH su drugi u tri kantona/županije.

U županijske parlamente ušao je znatno manji broj stranaka, nego u federalni i državni parlament jer Izorno povjerenstvo nije poklanjalo kompenzacijske mandate na županijskoj razini.

U Parlamentu BiH zastupnik sa najvećim povjerenjem birača dobio 27.643 glasa, a njegov kolega 500 glasova ili 55 puta manje. U Federalni parlament ušla stranka koja je osvojila 3.769, što jedva prelazi 0,5 posto ili pet puta manje od izbornog praga.

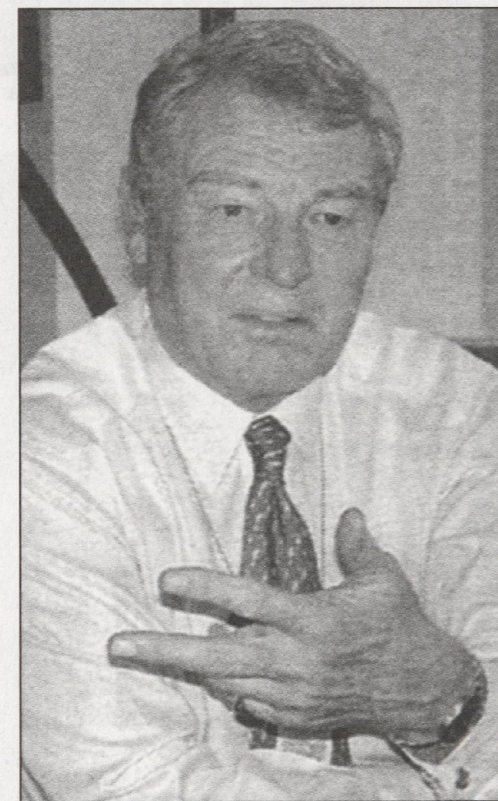
Kada je u pitanju pojedinačna potpora zastupnicima na otvorenim listama, onaj sa najvećom potporom građana osvojio je 13.839 glasova, što bi mu samom bilo dovoljno za dva mandata.

Zastupnik sa najmanjom potporom, koji je zahvaljujući kompenzacionom mandatu dobio stolicu u zakonodavnom tijelu, osvojio je 58 glasova, što je 239 puta manje glasova od njegovog kolege.

Stranke sa hrvatskim predznakom tuzlanske županije nemaju nijednoga zastupnika u parlamentu BiH i u Federalnom parlamentu, a nisu dobile nijedan kompenzacijski mandat. Isto tako nema ih ni u tuzlanskom kantonu/županiji.

O tome su trebali čelnici tih stranaka razmišljati u predizbornoj periodu. Sada je kasno i treba čekati sljedeće izbore za četiri godine.

Hrvatski član Predsjedništva BiH Dragan Čović izabran je sa 61,52% glasova. Mladen Ivanković dobio je 17,40%, Mijo Anić 8,77%, Stjepan Kljuić 5,05%, a svi ostali kandidati 7,26%.

Gospodin Paddy Ashdown je upozorio izabrane:

Ovo nije bilo glasanje za povratak u prošlost. Ovo je bio zahtjev da se prestane sa stvaranjem zbrke, da se ide dalje, da se provedu promjene i da se izgradi bolja budućnost.

Ako pobjednici na ovim izborima to ne shvate, onda će imati istu sudbinu kao i prethodna vlada, a ova zemlja će izgubiti i posljednju priliku za napredak i postati zaostala balkanska provincija.

Ne dozvolimo zato dnevnoj politici, a ni novinskim naslovima, da nas odvrate od naših dugoročnih ciljeva, od naše misije: da BiH odvedemo na nepovratni put do postizanja državnog identiteta kao članice Europske unije.

Gospodin Paddy Ashdown je odredio šest konkretnih reformi - šest testova za narednih šest mjeseci

- Nove vlasti u ovoj zemlji, a i mi u međunarodnoj zajednici imat ćemo izuzetno mnogo posla. U protekloj predizbornoj kampanji su sve stranke obećale reforme. Oni koji će sada upravljati zemljom moraju poštovati obećanja koja su dali, ukoliko žele uvjeriti prijatelje Bosne i njene građane da su ta obećanja reformi bila istinska.

Navest ću šest konkretnih reformi - šest testova ozbiljnosti - za buduće vlasti ove zemlje.

Pozivamo vas da tijekom narednih šest mjeseci uradite sljedeće:

*** Reformirate Vijeće ministara kako biste nam dali stabilnu i djelotvornu vladu;**

*** Reformirate sistem prikupljanja prihoda tako što ćete početi sa uvođenjem PDV-a na razini države i reformom carina;**

*** Reformirate politički sustav uspostavljanjem parlamentarnih komisija koje će raditi kao "čuvari etike".**

*** Reformirate poslovno okruženje racionalizacijom oporezivanja unutar granica BiH.**

*** Reformirate sustav krivičnog pravosuđa tako što ćete osigurati da državni sud počne do 31. prosinca i tako što ćete podržati novo-imenovane suce i tužioce.**

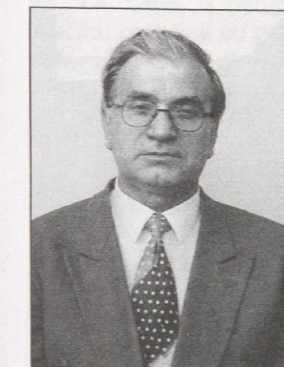
*** Reformirate državnu službu usvajanjem i provedbom zakona o državnoj službi i tako što ćete osigurati da se postavljanja na državne funkcije vrše na osnovu kvalificiranosti.**

Privedio: Juraj NOVOSEL

Predstavnicima Hrvata sa liste za Skupštinu TK, odgovorili su na pitanja Hrvatskog glasnika

Prof. dr. Jozo BUDIMIR, Koalicija (HDZ, Demokršćani, HNZ), Prof. Ivica IVANIĆ, Nova hrvatska inicijativa, Mr. Tomo VIDOVIĆ, Socijaldemokratska partija BiH

HG: Na posljednjim izborima Hrvati Tuzlanskoga kantona/županije nemaju nijednoga predstavnika u federalnoj i državnoj zakonodavnoj vlasti. KAKO ĆE OSTVARIVATI SVOJA PRAVA?

BUDIMIR:

Koalicija hrvatskih stranaka (HDZ, HD, HNZ) je zadovoljna apsolutno povjerenje hrvatskoga naroda u BiH.

To se jasno očitovao na posljednjim općim izborima. Budući da ova Koalicija ima cjelo-

vit program za izlazak iz krize i F BiH i BiH, to podrazumijeva da ima i rješenja za nacionalno pitanje u BiH.

Želim naglasiti da će legalno i legitimno izabrani predstavnici hrvatskoga naroda djelujući na programu koalicije, moći potpuno adekvatno zastupati interese svoga naroda, kao i svih građana BiH.

A što se konkretnoga pitanja tiče, bilo bi dobro upitati one koji uporno djeluju na razbijanju maloga hrvatskog biračkog tijela u Tuzlanskoj županiji, dokle će tako raditi i za čiji interes.

IVANIĆ: Nemam pametnog odgovora na ovo pitanje. Bilo je teško i kada smo imali svoje predstavnike u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti, sad će sigurno biti još teže.

VIDOVIĆ: Činjenica da na posljednjim općim izborima u BiH među kandidatima sa lista političkih stranaka koji će dobiti mandate u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH i Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nema nijednoga kandidata pripadnika Hrvatskoga naroda s područja Tuzlanske županije, još ne znači da Hrvati Tuzlanske županije neće imati predstavnike u federalnoj i državnoj vlasti.

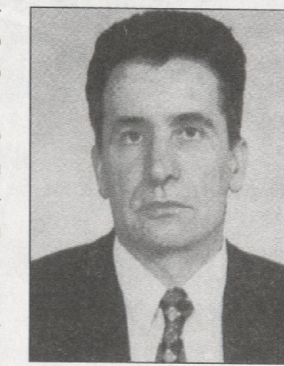
Naime, u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, sukladno Izbornom zakonu, bit će jedan izaslanik iz reda pripadnika Hrvatskoga naroda sa područja naše županije. Također, moguće je da pri izboru izaslanika u

Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, među 5 izaslanika iz reda Hrvatskoga naroda, bude izabran i Hrvat iz naše županije.

Moguće je da pri izboru članova Vlade Federacije BiH bude kandidiran i izabran na poziciju ministra u nekom od resora i predstavnik Hrvata Tuzlanske županije.

Da li će to biti ostvareno ovisi o aktivnosti i utjecaju koji će na taj dio izbornog procesa imati vodstvo županijske organizacije one političke stranke koja će sudjelovati u formiranju izvršne vlasti u Federaciji BiH.

HG: Neki ozbiljni bosanski politički analitičari javno govore o bosanskim Hrvatima kao narodu koji nestaje. ŠTO KAŽETE NA OVAKE KONSTATACIJE?

IVANIĆ:

Hrvatski je narod u svojoj povijesti prošao kroz mnoga teška iskušenja i opstao, opstat će i sada i u budućnosti, ali šteta da bespotebno gubimo korak.

Postali smo apolitični, nažalost, na svoju štetu.

VIDOVIĆ: Ne može se smatrati ozbiljnim političkim analitičarom ona osoba (bez obzira na stručne kvalifikacije) koja javno govori o nestajanju jednog naroda, ovaj puta "o bosanskim Hrvatima kao narodu koji nestaje", samo temeljem promatranja i analize dnevnih ili aktualnih političkih događanja. Osobno smatram važnim naglasiti potrebu podizanja javne-kolektivne svijesti Hrvata u BiH o ključnim obilježjima nacionalnog identiteta bh. Hrvata i vrednotama na kojima se temelji taj identitet.

Bitno je razumjeti princip o kojem se ljudska prava (uključivo i nacionalna) proklamiraju i štite kolektivno, ali je mjera kvalitete uživanja tih prava individualna (pojedinačna). To znači da je, ako je ugroženo bilo koje pravo pojedinca zbog nacionalne pripadnosti (ili smetanje u prakticanju nacionalnih i vjerskih potreba), nužna kolektivna akcija na osudi i sprječavanju bilo kojeg oblika diskri-

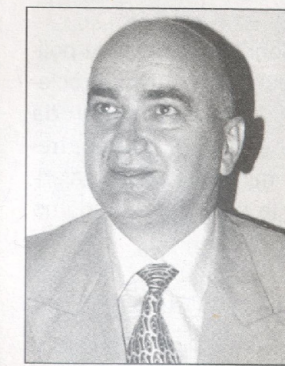
minacije ljudi zbog nacionalne ili vjerske pripadnosti. To se efikasno čini poštujući univerzalne principe ostvarivanja i zaštite ljudskih prava.

Dakle, do nas Hrvata u BiH je u kojoj ćemo mjeri ostvariti vrijednosti pripadnika konstitutivnog naroda koje su proklamirane i zagarantirane u Ustavu Bosne i Hercegovine, i koje su za život ljudi mnogo važnije od same borbe za politička prava, koja su, naravno, važna pri uspostavi i funkcioniranju vlasti.

Hrvati u BiH nisu narod koji nestaje. Želimo graditi ravnopravno, stabilno i prosperitetno BiH društvo, zajedno sa ostalim konstitutivnim narodima i pripadnicima drugih naroda koji žive u BiH.

BUDIMIR: Mislim da su to isuviše pesimistična promišljanja. Istina je da iz BiH "cure" sva tri naroda. Razlozi su svima dobro poznati, jer se odnose na neriješeno nacionalno pitanje. Svi konflikti i ratni i poratni su posljedica toga što se namjerno zatvaraju oči pred ovim pitanjem. Jasno je da su i druga, egzistencijalna pitanja neposrednim uzrokom za odlazak iz BiH. Stanje se može promijeniti tek onda kada se predstavnici sva tri naroda odgovorno i odlučno suoče sa postojećim kušnjama te sjednu za okrugli stol i dogovore se kako dalje. A tzv. međunarodna zajednica treba pomoći, a ne arbitrirati, osim ako nema cilj da sadašnje stanje razvlači kao na Cipru.

HG: Kakvo je mjesto Hrvata u izvršnoj vlasti Tuzlanskoga kantona/županije kada se zna u kojem su broju prešli propisani izborni prag?

VIDOVIĆ:

U narednom sazivu Skupštine TK, među 35 zastupnika, bit će tri Hrvata. Ova činjenica je proistekla iz političkoga pluralizma među Hrvatima Tuzlanskoga kraja (pripadnost različitim političkim strankama-partijama). Naime, političke stranke koje pretendiraju okupiti pretežito Hrvate naše Županije (HDZ, HSS,

NHI...) nisu ušle u Skupštinu TK. Međutim, Hrvati koji su na listi SDP Bosne i Hercegovine, po izbornom modelu "otvorene liste" dobili su potporu birača (iako su bili na 3., 12. i 19. mjestu na kandidacijskoj listi SDP).

Važno je imati u vidu to da je Amandmanima na Ustav F BiH (koje je proglasio Visoki predstavnik za BiH) propisana obveza da se u kantonima osnuju tijela za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, te da se garantira odgovarajuća zastupljenost glede kantonalne Vlade za sva tri konstitutivna naroda i ostalih u F BiH.

To znači da će Hrvat biti jedan od dva dopredsjedavajuća (ili predsjedavajući) Skupštinom Kantona, da će u Vladi Kantona biti obavezno ministri iz reda Hrvata u broju koji je proporcionalan zastupljenosti Hrvata po popisu iz 1991. Isto se odnosi na zastupljenost Hrvata u općinskom i kantonalnom sudu.

Umjesto politiziranja "teškog položaja Hrvata" u našoj Županiji, i zlouporabe u dnevno-političke svrhe, smatram važnim to da se pojačava svjesnost o svojim pravima temeljena na znanju o tim pravima i načinima njihovog ostvarivanja u životu. Za nas Hrvate to ima posebnu važnost.

Da zaključim, Hrvati će biti zastupljeni i u Skupštini TK, u Vladi TK, u javnim službama i u pravosudnim organima i u tekućem izbornom mandatu. Izabrani Hrvati u Skupštinu TK (iz SDP) imaju legitimitet, znanje, odgovornost i odanost za artikuliranje, ostvarivanje i zaštitu vitalnih nacionalnih potreba i prava Hrvata, ravnopravno i jednako kvalitetno kao i Bošnjaci, Srbi i ostali koji žive na ovom prostoru.

BUDIMIR: Posljednjih dana je visoki predstavnik za BiH donio dekret kojim definira da se izvršna vlast u Županijama ima uskladiti sa popisom stanovništva iz 1991.

Tada su Hrvati činili oko 9-10% stanovništva u Tuzlanskoj županiji. Prema tome, u tom iznosu će Hrvati i biti zastupljeni u izvršnoj vlasti ove županije.

A pitanje prelaska izbornog praga je pitanje za sebe o kojem bi politički predstavnici Hrvatskog naroda u ovoj županiji trebali ozbiljno porazgovarati.

IVANIĆ: Hrvati Tuzlanskog kantona zapali su u tešku apatiju. Ima mnogo razloga za ovakvo stanje, počev od nezaposlenosti, besperspektivnosti i brojnih drugih manjih i većih problema.

Tomu su svakako doprinijeli i hrvatski političari svojom lošom politikom, krivim procjenama i sebičnošću. Trebamo shvatiti da rješavanje naših problema počinje od nas, trebamo znati što je to minimum naših zajedničkih interesa i za njih se istrajno i uporno boriti.

UREDNIŠTVO

P. S. Upitnik je dostavljen i gospodinu Slavku Peričeviću iz Hrvatske seljačke stranke, ali do zaključenja lista nije odgovorio.

FRA MIRKO JOZIĆ U TUZLI NAKON DVADESET I PET GODINA

Franjevci Tuzlanskoga samostana imali su duhovne vježbe od nedjelje do četvrtka, od 3 - 7. studenoga.

Duhovne vježbe vodio je dr. fra Mirko JOZIĆ, profesor Franjevačke teologije u Sarajevu. Tuzlaci ga se sjećaju kad je kao mladi kapelan službovao u njihovom gradu od 1971. do 1978.

Hrvatski Glasnik upričilo je razgovor s fra Mirkom koji je u međuvremenu prošao svijetom, stekao europsku nabrazbu i vratio se u svoju domovinu.

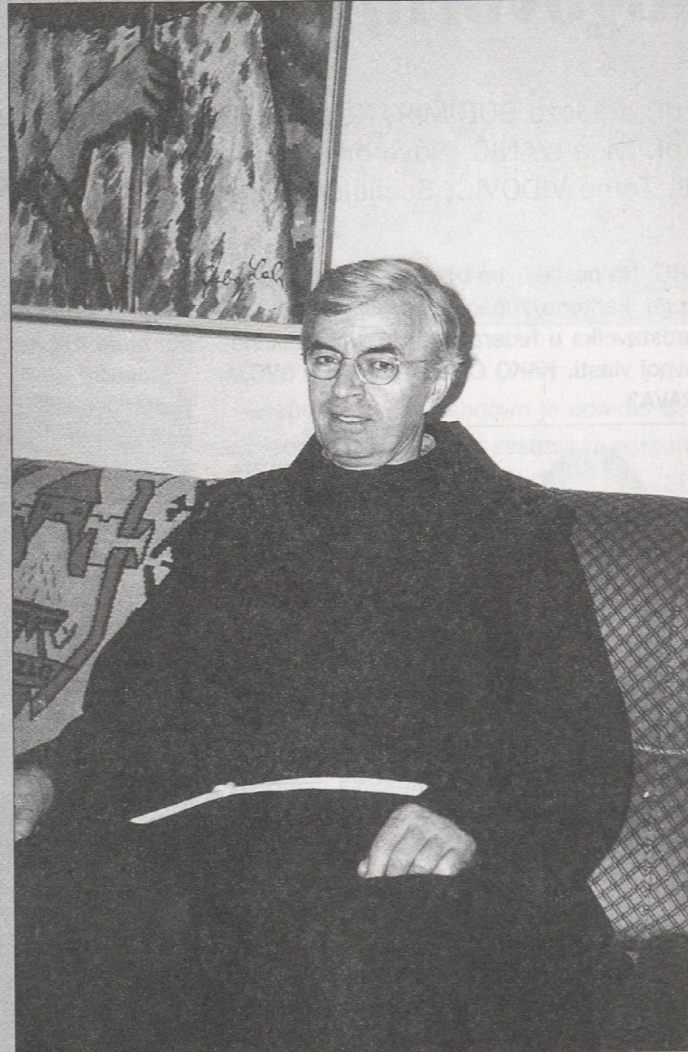
Ovih dana Tuzla je ispratila još jednoga kapelana, fra Dragu Bojića, koji se otisnuo u svijet na dalje školovanje i koji će, možda, jednoga dana, poput svoga profesora fra Mirka, doći u Tuzlu i s nostalgijom se sjećati svoga boravka među nama.

Fra Mirko je svraćao u Tuzlu, na kratko, s vremena na vrijeme. Ovo je prvi put od 1978. da je dulje u ovome kraju pa je posjetio Breške, Šikaru i Drijenču.

Ozbiljan je gospodin, jedan od onih između nas koji nam ima što reći i koga treba slušati i uvažiti. Zadržao je svoj mladalački duh i šarm s kojim potihom i usporeno zapazila i najsitnije pojedinosti i reagira na njih. Rasputuje se za svijet koji je bio prisutan u crkvenome životu u vremenu iz kojega se sjećamo zajedničkih zgoda i nezgoda.

O Bosni i našem mjestu i ulozi u njezinu trajanju govori kao filozof i netko tko može ponuditi rješenja i odgovore na pitanja koja stoje pred nama otvorena.

Ne izgleda kao da ima mnogo sumišljenika i, kad govori na tu temu, nije usporen, temperamentnije izlaže svoje stavove, ali ne žuri s nabranjem pojedinačnih argumenata kojima bi potkrijepio svoja stajališta. Kao da se umorio od svih "genijalaca" koji imaju gotovo rješenja u rukavu i koji s hrvatskim katoličkim narodom u Bosni eksperimentiraju svih zadnjih deset godina. Njegova uvjerenja nisu ni lijeva ni

desna. Vidio je svijet, susreo ljude, one koji nešto odlučuju i one što se ponašaju kao da odlučuju.

Poznaje hrvatsku političku i kulturnu scenu i u Hrvatskoj i u BiH. Nije zatvoren ni svadalački raspoložen prema Hrvatskoj i ne ponaša se kao povrijeđena seoska mlada, poput onih Hrvata iz Bosne koji tvrde kako su puno dali za opću hrvatsku stvar, a nisu dobili ništa.

S druge strane pak, veoma je svjestan značenja i mjesta bosanskih Hrvata u cjelokupnoj hrvatskoj problematici. Smatra, međutim, da "smetnje na vezama" nisu izazvane samo zbog redundancije u informacijama koje su iz BiH bile jednostrane i pristrasne, nego, u najvećoj mjeri, zbog naše loše organiziranosti i nespretnosti u predstavljanju i plasiranju vlastitih vrijednosti.

Treba mu vjerovati i pročitati razgovor što će ga Glasnik objaviti u slijedećem broju.

M. PETROVIĆ

Dr. Dubravko LOVRENOVIĆ:
Kulturološki i državni identitet bosanskohercegovačkih Hrvata

HRVATI SE PITAJU ŠTO ĆE SA DRŽAVOM BiH?

Ovo je tema kojom bi se morale pozabaviti sve političke stranke sa hrvatskim predznakom, kulturne institucije i Katolička crkva u BiH. Ovakvo se ne može živjeti, jer smo narod koji je "u dubokom zaostatku s gradivom", istakao je na tribini Županijskog odbora HSS-a Tuzla dr. Dubravko Lovrenović, posebno naglašavajući da nacionalni identitet nije zatvorena knjiga

- Za mene, a vjerujem i za većinu onih koji su ga slušali, izlaganje gospodina Lovrenovića je bilo prava lekcija o tome gdje se danas nalaze BiH Hrvati. To je bilo i svojevrsno uputstvo o tome kako naći trenutačnu besperspektivnost i beznađe, kaže Srećko TUNJIĆ, predsjednik Županijskog odbora HSS-a Tuzla, o predavanju dr. Dubravka Lovrenovića, na temu "Kulturološki i državni identitet bosanskohercegovačkih Hrvata", koje je krajem ovogodišnje predizborne kampanje priredio Županijski odbor HSS-a Tuzla.

Ovo, nesvakidašnje i neuobičajeno predavanje uglednog gosta iz Sarajeva bilo je daleko više od političke tribine, a još više od političko-promidžbenog predizbornog skupa. Doktor povijesnih znanosti i dopredsjednik HSS-a BiH, gospodin Lovrenović kritički je govorio o stanju u kojem se nalaze bh. Hrvati, ali i ukazao na uzroke i uzročnike tog stanja.

- Političke, kulturološke, religijske i ostale ideje ne ovise, niti su ikada ovisile, presudno, o broju pristalica. Povijest pokazuje da je to išlo obratno. Jedna ideja se razvijala od jednoga ili dva čovjeka i onda je osvajala svijet, istakao je na početku izlaganja dr. Lovrenović.

U kontekstu zadane teme i aktualnog političkog vremena, Lovrenović je još podcrtao da mu je posebna enigma i da mu je nejasno zašto ljudi nasjedaju na laži, zašto hoće da budu prevareni i uporno biraju laži, a što su pokazali i tek minuli izbori. Tema kulturološki i državni identitet bh. Hrvata, po Lovrenoviću, predstavlja pojmovni par. Nameće se pitanje što je sa kulturološkim, a što sa držanim identitetom. U odgovoru na ova pitanja bitno je ne pristati na stanje u kojem se i ovi pojmovi i ljudi be-ha Hrvati, nalaze. Otkako je BiH dobila državu i neovisnost, unazad desetak godina, pokazuje se da bh. Hrvati nisu stvorili novi državni identitet. IDENTITET koji se odnosi na državu u kojoj su rođeni, u kojoj žive; iz koje mogu otići, ali i dalje zadržati svoj državni identitet.

- Ovo je tema kojom bi se morale pozabaviti sve političke stranke sa hrvatskim

predznakom u BiH, hrvatske kulturne institucije, ali i Katolička crkva. Ovakvo se ne može živjeti, jer smo narod koji je "u dubokom zaostatku sa gradivom". Jedan od niza uzroka ovom i ovakvom stanju je pogrešna politika koja se među bh. Hrvatima vodila unazad deset godina. Pojednostavljeno rečeno Hrvati, naprosto, ne znaju što će sa ovom državom (BiH - op. a.), što će oni u njoj, kako se u njoj ponašati? Treba li je prihvatiti kao svoju ili kao tuđinsku. Ja tvrdim da veliki broj bh. Hrvata BiH doživljavaju kao tuđinsku državu, s vidnom je rezignacijom naglasio Lovrenović, te dodao da se mnogi ponašaju kao gastarbajteri - tu su danas, sutra, prekosutra, a uvijek imaju neku odstupnicu.

Pojašnjavajući ove tvrdnje, Lovrenović je postavio i pitanje, te istakao da bi bio jako zahvalan kada bi mu netko, pouzdano i sa dokazima, mogao reći tko je tvorac teze o rezervnoj domovini. U jednom takvom ozračju, u kojemu nema rješenja za jednu objektivno tešku situaciju, tvrdi Lovrenović, pojavljuje se mit; a mitovi se pojavljuju u situacijama kada ljudi ne mogu apsorbirati stvarnost u kojoj se nalaze. U ovom slučaju mit je u rezervnoj državi, koja se zove Hrvatska.

- Razumljivo je da se takav mit mogao pojaviti, jer bh. Hrvati nemaju simbole u kojima bi sebe mogli vidjeti i sa njima se identificirati kao Hrvati. Identitet nije zatvorena knjiga, nego knjiga koja se svaki dan otvara i u koju mi dopisujemo nove sadržaje, dodaje doktor Lovrenović, posebno podcrtavajući činjenicu da te prazne stranice bh. Hrvati nisu ispisivali tijekom zadnjih deset godina.

Kobna zamjena teza o rezervnoj domovini i zamjeni domovine i države (domovina je tamo gdje smo rođeni i ona se ne može mijenjati). Ako nam država BiH nije valjano uređena i ako nam ne valja, a po mnogo čemu ne valja, ne može se reći da ne valja i domovina.

Gospodin Srećko Tunjić, predsjednik Županijskog odbora HSS Tuzla ima ideju i želju da se izlaganje doktora Lovrenovića tiska i umnoži kao posebna publikacija. Tim prije što sažeti novinski tekstovi ne mogu prenijeti sve ono što je rečeno na ovoj tribini. A rečeno je mnogo toga što bi ne samo Hrvati u BiH, nego i svi oni koji Bosnu i Hercegovinu tretiraju i doživljavaju kao svoju domovinu i državu, trebali i morali pročitati.

N. J. IVANOVIĆ

Fra Petar Matanović, gardijan franjevačkog samostana svetog Petra i Pavla, Tuzla

Tuzla, 04. listopada 2002. godine

Priopćenje za javnost

Oglašavam se u povodu vijesti da je Biro Vlade Republike Srpske za odnose s Haškim Tribunalom (ICTY), dostavio Banjalučkom uredu Tužilaštva Tribunala krivične predmete protiv devet lica koji se odnose na slučaj "Tuzlanske kolone". Ratne 1992. obnašao sam dužnost gvardijana Franjevačkoga samostana Svetoga Petra i Pavla u Tuzli. Ozbiljno i odgovorno, sukladno svojoj poziciji, pratio sam događanja na prostoru Sjeveroistočne Bosne. Temeljem toga, događaj 15. svibnja/maja 1992.

("Tuzlanska kolona") doživio sam kao posljedicu ukupnoga, psihološkog, već ratnog mentaliteta, a ne kao konstrukciju namjerne, promišljene, zločinačke uredbes ili naredbe.

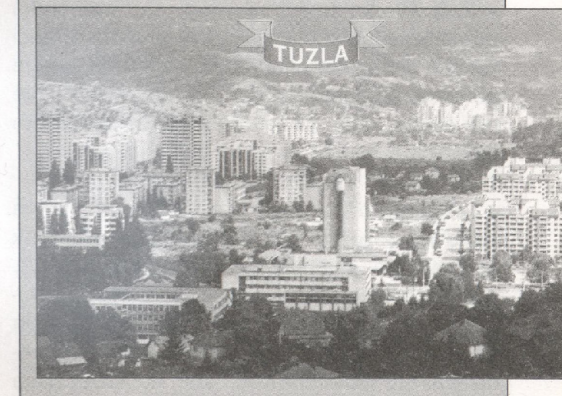
Politički i vojni prvaci Tuzle, posebice g. Selim Bešlić i g. Željko Knez, koji se spominju u krivičnim predmetima Banjalučkog ureda, bili su časnici ljudi u svakom pogledu, uvijek u službi svih građana i naroda ovoga kraja.

Svjedočim: dobru suradnju, nastojanje na kvalitetnim međuljudskim i međunacionalnim odnosima kao i potpuno odsustvo zločinačke namjere u njihovom djelovanju.

Zajedno s gospodinom Bešlićem i gospodinom Knezom, često sam bio u situaciji promptno djelovati, pri čemu nas je vodio samo osjećaj za humano djelovanje, što nitko bronamjeran ne može poreći.

Mir i dobro!

Fra Petar Matanović

“LOŠE POLITIČARE BIRAJU DOBRI GRAĐANI”

Ovogodišnji opći izbori su zornije no i jedni poratni pokazali i dokazali opasku američkog kritičara **Džordža Jaba NATANA**, koja glasi: “Loše političare biraju dobri građani koji ne glasuju”.

Oko polovice bh. građana, ogromna većina sa seljačkom lozom u prvom koljenu, razočarani svim dosadašnjim vlastodržcima, otpor su iskazali odustajanjem od glasovanja i time oslobodili prostore stranačkim jastrebovima svih predznaka.

Ovih dana sam započeo prikupljanje pretplate ili prenumeracija za zbirku priloga pod naslovom “U krivom ogledalu”, što sam ih objavljivao i objavljujem u “HRVATSKOME GLASNIKU”. Naslov knjige bit će OZONSKA RUPA U GLAVI, a to je zbunilo moga prijatelja **Ozrena BOŽANOVIĆA**, tajnika Auto-moto kluba “TUZAMK” Tuzla, pa me je pitao o čijoj se glavi radi.

I njemu i ostalim javno odgovaram da je riječ o mojoj glavi, a o kakvoj ozonskoj rupi se radi saznat će, ako se unaprijed pretplate na spomenutu knjizicu.

Nisam osobno vidio, ali su mi prijatelji od povjerenja priopćili da su na jednoj od tuzlanskih televizija vidjeli prilog praćen potpisom Katolički školski centar “Sveti Savo” Tuzla, a na snimku je bilo zdanje Katoličkog školskog centra “Sveti Franjo” Tuzla.

Hodu da vjerujem kako nije riječ o nekom namjernom podmetanju i provociranju, ali se ne mogu oteti dojmu i zaključku da je riječ o više nego katastrofalnom novinarskom neznanju.

Ovih dana sam pročitao knjigu novinara, publicista i književnika **Dragana MARIJANOVIĆA**, pod naslovom “JA UVIJEK IDEN DALJE”. U knjizi je na pitak i dopadljiv način obrađen dio životopisa **Stipana IVANKOVIĆA - LIJANOVIĆA**, čaće sada već poznatog političara **Mladena IVANKOVIĆA - LIJANOVIĆA**.

Zbog nemogućnosti šireg pričanja o ovoj knjizi, a u ovome prilogu, ne mogu odliti, a ne reći, kako bi ovu knjigu trebao pročitati svaki pismeni Bosanac i Hercegovac, a nepismenima i djeci bi je trebalo prepričavati kao narodno predanje.

P. S. Ako imate sumnji spram ovih preporuka potražite spomenutu knjigu u Narodnoj stranci Radom za boljitak, na Ircu u Tuzli, pročitajte je pa sami prosudite. Za svako kontra mišljenje od ovoga rado ću ustupiti jedno od krivih ogledala.

Drugoga dana prošloga mjeseca Općina Tuzla je obilježila Dan oslobođenja, a u znak sjećanja na oslobođenje od 02. 10. 1943. godine. U obilježavanju i slavljenju ovoga datuma ne vidim ništa loše, ali vidim mnogo loših stvari u glavama aktualnih tuzlanskih vlastodržaca što putni pravac, koji se zove Ulica

Drugoga oktobra, dakle, kao i Dan oslobođenja, već godinama puštaju da propada i da više slični na izlokani planinski makadam, nego na gradsku ulicu.

Zašto je to tako mogli bi odgovoriti načelnik **Jasmin IMAMOVIĆ**, zamjenik mu **Zdravko ĐURANOVIĆ**, predsjednik Općinskog vijeća **Ilija JURISIĆ**, ako se on iza što pita u spomenutoj vlasti, ali i **Ekrem ŠEHOVIĆ**, direktor Direkcije za obnovu i izgradnju Tuzle.

Gospodin **Jovo RADIĆ**, predsjednik Županijskog odbora Tuzla - SNSD-a odnosno Saveza neovisnih socijal-demokrata, na nedavno održanoj konferenciji za novinare izjavi kako je zadovoljan izbornim rezultatom i utemeljenjem svoje stranke u Tuzli.

Još je dodao da su u ovoj stranci već započeli sa pripremama za lokalne izbore, koji će biti za dvije godine. Dobri poznavatelji političkih prilika i neprilika u BiH tvrde da bi se lako moglo dogoditi da istodobno budu lokalni i izvanredni opći izbori.

Uzroke i povode za izvanredne izbore vide u pretpostavkama da će OHR budućim vlastodržcima postaviti preteške zadatke koje ovi neće moći riješiti, pa neće imati izbora, nego da odstupa sa vlasti, ako to uspiju prije nego što ih visoki predstavnik **Pady ASHDOWN** pomete.

Gledajući jedan pod program Hrvatske televizije čuo sam da je ugledna novinarka **Jelena LOVRIĆ**, između ostaloga, napisala: “Svaka država ima svoju mafiju, a hrvatska mafija ima svoju državu”.

Ova konstatacija me neodoljivo podsjeća na aktualno mafijaško-političko stanje u Bosni i Hercegovini.

Jedan od aktualnih političkih zemljotresa u BiH je i isključivanje iz SDP-a gospodina **Nijaza DURAKOVIĆA**.

Poslije ove i ovakve odluke, te nekoliko stavki u Predsjedništvu ove partije, čuo sam da skraćena SDP u najnovijoj interpretaciji znači SAMODOPADLJIVOST.

Demografi procjenjuju da će u narednih 40 do 50 godina u Republici Hrvatskoj biti za čitav milijun manje žitelja. U prijevodu to znači da i u ovoj državi traje demografsko izumiranje.

Ako su takve prognoze za Hrvatsku, onda je više nego izvjesno da do tada u Tuzlanskoj županiji neće ni biti Hrvata. Tko nam je kriv kada su nam ljubav i potomstvo na sporednim kolosijecima.

Nedavno sam čuo tvrdnju da bi Zagreb noću izgledao kao Las Vegas kada bi Hercegovcima oči svijetlile.

Dobro bi bilo čuti što o tome misli i kaže doktor tehnoloških znanosti **Jozo BUDIMIR**, inače HDZ-ov vijećnik u Općinskom vijeću Tuzla.

jedan promil doprinijela njegovom izbornom uspjehu.

Doprinos se ogleda u intervjuu koji sam obavio sa gospodinom Čovićem, prije početka predizborne kampanje i objavio na stranicama FRONTA SLOBODE.

P. S. Još samo da od svega toga dobijem i kakvu finansijsku nagradu, pa da mozaik bude kompletan.

Gospodin **Jovo RADIĆ**, predsjednik Županijskog odbora Tuzla - SNSD-a odnosno Saveza neovisnih socijal-demokrata, na nedavno održanoj konferenciji za novinare izjavi kako je zadovoljan izbornim rezultatom i utemeljenjem svoje stranke u Tuzli.

Još je dodao da su u ovoj stranci već započeli sa pripremama za lokalne izbore, koji će biti za dvije godine. Dobri poznavatelji političkih prilika i neprilika u BiH tvrde da bi se lako moglo dogoditi da istodobno budu lokalni i izvanredni opći izbori.

Uzroke i povode za izvanredne izbore vide u pretpostavkama da će OHR budućim vlastodržcima postaviti preteške zadatke koje ovi neće moći riješiti, pa neće imati izbora, nego da odstupa sa vlasti, ako to uspiju prije nego što ih visoki predstavnik **Pady ASHDOWN** pomete.

Gledajući jedan pod program Hrvatske televizije čuo sam da je ugledna novinarka **Jelena LOVRIĆ**, između ostaloga, napisala: “Svaka država ima svoju mafiju, a hrvatska mafija ima svoju državu”.

Ova konstatacija me neodoljivo podsjeća na aktualno mafijaško-političko stanje u Bosni i Hercegovini.

Jedan od aktualnih političkih zemljotresa u BiH je i isključivanje iz SDP-a gospodina **Nijaza DURAKOVIĆA**.

Poslije ove i ovakve odluke, te nekoliko stavki u Predsjedništvu ove partije, čuo sam da skraćena SDP u najnovijoj interpretaciji znači SAMODOPADLJIVOST.

Demografi procjenjuju da će u narednih 40 do 50 godina u Republici Hrvatskoj biti za čitav milijun manje žitelja. U prijevodu to znači da i u ovoj državi traje demografsko izumiranje.

Ako su takve prognoze za Hrvatsku, onda je više nego izvjesno da do tada u Tuzlanskoj županiji neće ni biti Hrvata. Tko nam je kriv kada su nam ljubav i potomstvo na sporednim kolosijecima.

Nedavno sam čuo tvrdnju da bi Zagreb noću izgledao kao Las Vegas kada bi Hercegovcima oči svijetlile.

Dobro bi bilo čuti što o tome misli i kaže doktor tehnoloških znanosti **Jozo BUDIMIR**, inače HDZ-ov vijećnik u Općinskom vijeću Tuzla.

Krivo (ogledao: Nikola J. IVANOVIĆ

O BLEIBURŠKOJ TRAGEDIJI 1945.

JURE POLJIČANIN - UVODNIČAR:

“Iza nas u Đurđevcu su ostali mnogi, koji su pobijeni... Svejedno je i nama živima, što mi živimo!” (Dnevnik, 29. V. 1945.)

O tragediji Hrvatskog naroda 1945. pisalo se i piše dosta u našoj javnosti. Što je moralo, trebalo i moglo u to doba učiniti Hrvatsko državno rukovodstvo, da se sačuva Hrvatska država i da se izbjegne tako strašna katastrofa, ni danas, nakon toliko godina, nije sve definitivno rečeno. Vjerojatno ćemo morati čekati još dosta vremena, dok dođu svi dokumenti na vidjelo, a posebno dokumenti, koje bi morala imati obitelj **Pavelić** u Španjolskoj. Ovaj Dnevnik je jedan mali, ali vrijedni i autentični doprinos rasvjetljenju tih događaja.

PISAC DNEVNIKA. Pisac Dnevnika nije pisac ovih redaka. Stjecajem prilika ili neprilika, ja po prvi put djelomično predajem Dnevnik našoj hrvatskoj javnosti.

Dnevnik je pisao jedan mladić od 16 godina, koji se našao u vrtlogu događaja. On se odvažio pisati Dnevnik u tako teškim okolnostima i uspio ga sačuvati za našu povijest. Ovim mu se mora odati javno priznanje za tako junačko i ustrajno djelo.

Pisac Dnevnika je živ i zdrav. Iz posve opravdanih razloga naše sadašnje “slobode”, ne smijem otvoreno govoriti o piscu Dnevnika. Otkrivajući njegovo ime, on bi mogao imati nepredviđenih, ili, zapravo već predviđenih posljedica. Također, ne spominjem ni imena mnogih, koji se spominju u Dnevniku, kao i mnoge geografske podatke, jer bih time dao putokaz počiniteljima tih strašnih zločina nad nevinim ljudima, da uđu u trag piscu i osobama, koje se tamo spominju.

Pisac Dnevniku piše samo ono, što je sam vidio i doživio, te ono, što se prepričavalo u njegovu užem krugu. On piše posve iskreno. Ne uljepšava stvari, niti ih uveličava. On piše svojim mladenačkim stilom. Taj stil i jezik još su neizrađeni. Ponekad tvrd, ima dosta provincijalizma i gramatičkih pogrešaka. Ali to sve ne umanjuje vrijednost Dnevnika.

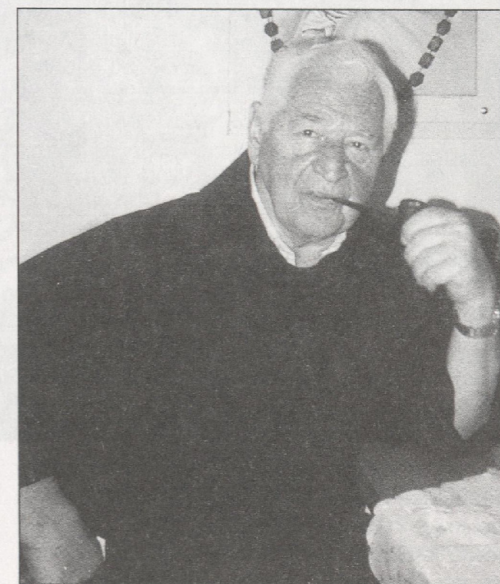
Pisac Dnevnika nema pregleda svih događaja, koji se odvijaju oko njega. On piše samo o sebi i svojim doživljajima. Teško je bilo i znati nešto više o zbivanjima u tako teškim okolnostima, a, osim toga, od jednog mladića od 16 godina ne možemo to niti očekivati. Kad jednom dođe vrijeme za to, onda treba cijeli Dnevnik objavit i uklopiti ga s dobrim komentarom u ostale događaje tih dana u Hrvatskoj.

Iz Dnevnika se vidi mladić pun poleta i ideala. On voli svoju domovinu Hrvatsku, svoju državu Hrvatsku. On je spreman sve učiniti, pa i svoj život dati, da se Država očuva i spasi.

Ja osobno zamjeram piscu Dnevnika, što nam nije dao više podataka, ako ih je znao ili mogao doznati, o imenima partizana, s kojim se susretao na maršu smrti. To bi za nas bili dragocjeni podatci, danas, a i sutra!

DNEVNIK. Dnevnik ima dva dijela. Prvi dio Dnevnika opisuje događaje od dana povlačenja, 5. travnja 1945. do Bleiburga u Austriji i natrag, a završava 1. lipnja 1945., danom, kad je pisac

U prošlom broju najavili smo objavljivanje u nastavcima prvog dijela ratnog dnevnika što ga je vodio fra Berislav Kalfić. Uvodni dio što ga je napisao Jure Poljičanin koji također, objavljujemo, pisan je s puno obzira i u strahu da se ne otkrije pišćev identitet. Danas nema razloga za prikrivanje autorovog identiteta.

unovačen u JNA. Drugi dio Dnevnika opisuje događaje u JNA. Ja ovdje isključivo govorim i pišem o prvom dijelu Dnevnika, jer je za nas mnogo vredniji i važniji.

Pisac je pisao Dnevnik, kako sam rekao, od dana svog povlačenja, i pisao ga je svaki dan navečer, ako je to bilo moguće. Tako su događaji pisani sasvim svježe i nekada s puno detalja. Događaje, dok je bio na slobodi, pisao je mnogo mirnije, s više detalja i čitljivije, nego događaje u maršu smrti, kada se morao pri pisanju kriti od stražara.

Dnevnik je pisan olovkom, koju je pisac morao dobro kriti od stražara i na arcima papira, i to na papiru veoma loše kvalitete. Slova su jako malena, redci dosta zbijeni, kao da je pisac predviđao, da će mu za sve trebati dosta papira.

Za vrijeme marša smrti, pisac je krio Dnevnik ispod koljena. Sreća, imao je vojničke hlače - reitarice, koje su dobro pristajale uz tijelo, tako da su čuvali privezani Dnevnik, da ne ispadne pri maršu, trčanju i spavanju.

Poslije svih događaja, kada se pisac vratio kući, on je Dnevnik dobro sakrio, kao što ga krije i danas. Sadašnje stanje Dnevnika jako je loše. Vrijeme je učinilo svoje. Papir je dotrajao, poderan je na dosta mjesta i izgužvan. Na nekim mjestima teško se čita. Sam pisac, kad je Dnevnik prepisivao, imao je dosta muke kod čitanja. Sreća, da se još i danas dobro sjeća

svih događaja i pojedinosti, jer su mu se dobro usjekli u glavu.

Prijepis Dnevnika nalazi se kod pisca ovih redaka. Radi se o 24 stranice tipkanog materijala, tipkanog na normalnim arcima i u normalnom razmaku. Ja sam imao priliku Dnevnik imati u rukama i fotografirati pojedine strane. Pokušao sam sravnjivati pojedine dijelove i vidio, da se prijepis slaže s izvornim tekstom Dnevnika. Prema tome, sve je vjerodostojno i autentično!

Na jednom dijelu Dnevnika onako, kao da ga je pisao sam pisac. Ne pravim nikakve komentare. Ne ispravljam jezik ni stil, samo očite pogreške, izazvane ondašnjim prilikama, a i mladošću pisca Dnevnika.

Tekstove, koje sam ovdje donio, smatram vrijednim, iako sam dosta vrijednih stvari propustio, jer bi onda morao otkriti pisca i dosta osoba, koje se nalaze u Domovini. Nekada, kada sam, ipak, morao spomenuti pojedine osobe, onda sam naveo N. N.

DNEVNIK

5. IV. 1945.

Ono što se govorilo danima, postala je stvarnost. Moramo se i mi povlačiti s hrvatskom vojskom. Njemački transporti već danima prolaze kroz Visoko. Partizani su se približili Sarajevu. Čuje se već nekoliko dana grmljevina topova iz daljine. Govori se, da se na Ivan-planini vode teške borbe. Luburićeve ustaše ne daju ni koraka partizanima naprijed, dok se Sarajevo ne evakuiru. Govori se i ovo: ako partizani prođu preko Ivan-planine, druga linija fronte bit će rijeka Sava. Sinoć iza večere mi smo đaci pitali svoje prefekte (fra Lujo Ivandić), šta će biti s nama. Rečeno je, da ćemo se povlačiti s našom hrvatskom vojskom. Tko može ići, neka ide, tj. u čiji kraj nisu još došli partizani. Oko Vareša borbe. Dakle, mi Varešaci ne možemo...

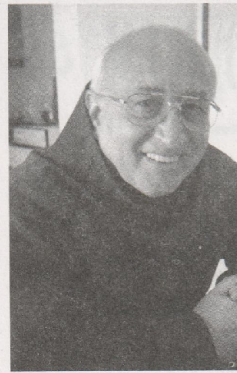
I tako, eto, osvanu i ovo jutro 05. IV. 1945. sa svojim događajem našeg povlačenja iz Visokog. Hoću pisati sve... Probudeni smo vrlo rano. Misa kao i obično. Govorio je fra Lujo Ivandić. Uzbudjen je. Dok je govorio, sve mu je glas podrhtavao. Poslije mise rekao je, da se moramo i mi iz Visokog povlačiti, jer je samo pitanje dana, kada će Sarajevo pasti, a onda je gotovo sve. Pozvani smo u hodnik poslije doručka pred sobu ravnatelja gimnazije (Fra Lujo Zloušić). Saopćeno nam je da se pakujemo, ali samo najnužnije stvari. Dobili smo i po jednu deku (pokrivač) iz sjemenišnog magazina. I rečeno je: đaci koji mogu kućama, neka se u toku dana prebacuju kako mogu i umiju. A mi koji ne možemo, moramo biti na željezničkoj stanici svi pred večer do pet sati. Jedan vagon je osiguran za nas. Kad naide transport iz Sarajeva, prikačit će nas. Vagon je četvrta klasa. tj. vagon, kojim se prebacuje marva. Nema klupa, nego samo mali prozorčić pri vrhu, u uglu. Nas 60.

nastavit će se...

Sjećanje fra Josipa Zvonimira Bošnjakovića, II. nastavak

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

SOLIDARNOST KATOLIČKE CRKVE S POGINULIM RUDARIMA "DOBRNJE"

Uz ostale, ovoj su tiskovnoj konferenciji nazočili kardinal Kuharić, glavni urednik Glasa Koncila vlč. Živko Kustić i ravnatelj Hrvatske inozemne pastve - mons. Vladimir Stanković koji je - zajedno s hrvatskim nadušebriznikom u Njemačkoj fra Bernardom Dukićem - donio u Tuzlu ček u vrijednosti od 315.054 njemačke marke (odnosno 2.202.049 dinara) što su ih neposredno pred njegov polazak prikupile hrvatske katoličke misije u Zapadnoj Europi. Mons. Stanković je dar predao kardinalu Kuhariću.

Ostvarujući ovu konferenciju, kao njezin voditelj, posebno sam pozdravio uzoritog kardinala Kuharića i ostale uvažene goste. Istaknuo sam:

- Povod za posjet Tuzli našega uzoritog kardinala Kuharića jest predaja novčane pomoći obiteljima poginulih rudara. Kardinal Kuharić je među prvima, nakon rudarske nesreće u "Dobrnji", uputio poziv diljem svijeta za pružanje pomoći rudarima i njihovim obiteljima. Njegov je poziv urodio plodom tako da je već prikupljeno više od 315 tisuća zapadnonjemačkih maraka.

Ova je pomoć čin evanđeoske i ljudske ljubavi. Ovdje nas je okupila ljubav prema ožalošćenim rudarskim obiteljima. Svjesni smo da im ne možemo vratiti njihove najmilije, ali ovaj skup pokazuje da možemo dijeliti njihovu bol i biti s njima preko Kristove dobrote i ljubavi koja je jedina u stanju pokazati kako u toj tragediji nisu sami. Zato u prvome redu zahvaljujem uzoritom kardinalu Kuhariću što je osobno došao da s unesrećenim obiteljima podijeli upravo tu Kristovu dobrotu i ljubav. Zahvaljujem, također, i mons. Vladimiru Stankoviću, ravnatelju Hrvatske inozemne pastve, što je u ime Caritasu i brojnih donatora osobno predao uzoritom kardinalu ovu pomoć i tako omogućio obiteljima poginulih rudara da koliko-toliko lakše prežive ovu nezapamćenu rudarsku tragediju. Hvala i predstavnicima medija: glavnom uredniku Glasa Koncila - vlč. Živku Kustiću i o. Miji Gabriću, te ekipi Sarajevske televizije na čelu s g. Salihom Brkićem. Srdačno zahvaljujem i poštovanom episkopu Zvorničko-tuzlanske eparhije Vasiliju Kačavendi, muftiji Mujiću i predsjedniku Odbora Islamske zajednice u Tuzli hadži Hamidu efendiji Zahiroviću. Jednom riječju, iskreno i od srca vam hvala svima! Posebno hvala uzoritom kardinalu Kuhariću koji se svojim dolaskom ovdje solidarisirao s nama u ovome preteškome trenutku. Neka i nadalje u srcima ljudi pobjeđuje i živi ljubav!

Tom su prigodom, o raznim vidovima zajedničke solidarnosti, međusobne suradnje raznih konfesija i o potrebi da se živi u miru, slozi i

zajedništvu govorili episkop zvorničko-tuzlanski Kačavenda, efendija Zahirović, dr. Zalar i mons. Stanković.

Kardinal je pomoć u iznosu od 315.054 njemačke marke pred televizijskim kamerama predao dr. Đuri Zalaru, direktoru zagrebačkog Caritasu, da on, zajedno s pravoslavnim svećenicima i imamima, taj novac izravno podijeli obiteljima poginulih rudara. Pritom je istakn-

DONJA DRAGUNJA: Rudari iznose svoga mrtvog komorata Tomu Martiću, najmlađega poginulog rudara iz njegove obiteljske kuće koju je tek započeo graditi, ostavivši za sobom ženu s troje malodobne djece

uo kako je čovjek stvoren da bude odraz dobrote, milosti i humanosti. Zato je vrlo važno kako se čovjek odnosi prema drugom čovjeku. Istaknuo je da je Božja poruka i evanđeoski zahtjev da čovjek čini dobro drugima, a naročito onda kad su i drugi u nevolji. Podsjetio je na Isusovom gledištu da čovjek nikad ne treba činiti drugima ono što ne želi da bude njemu učinjeno.

Sarajevska je televizija te večeri u šestominutnoj reportaži izvijestila o ovome događaju.

Za goste sam, poslije, priredio skupni ručak. Nakon ručka, u pratnji mons. Stankovića, urednika Kustića i mene, kardinal Kuhari je

NAKON DOGOVORA O RASPODJELI POMOĆI OBITELJIMA POGINULIH RUDARA: vlč. Marko Lacić, Muhamed ef. Lučević, č.s. Katarina Lukačević, dr. Đuro Zalar, Hamid ef. Zahirović i fra Josip Zvonimir Bošnjaković

pohodio episkopa Zvorničko-tuzlanske eparhije Vasilija Kačavendu u njegovoj rezidenciji, razgledao njegov dvor, muzej sa zbirkom vrijednih ikona nastalih između XVI. i XIX. stoljeća, i crkvu, koja je zvonjavom pozdravila kardinalov ulazak.

Već smo na prvom našem sastanku, upriličenu u Franjevačkom samostanu sv. Petra i Pavla u Tuzli 12. rujna, dr. Đuro Zalar i ja dogovorili da, osim nas dvojice, župnika iz Lukavca - vlč. Ivana Bošnjaka, župnika iz Dragunje - vlč. Marka Lacića i tajnice Središnjeg odbora Caritasu pri Biskupskoj konferenciji Jugoslavije iz Zagreba časne sestre Katarine Lukačević, kod dijeljenja novčane pomoći od njemačkog Caritasu, koju je on prikupio i donio unesrećenim obiteljima, budu nazočni mjesni imami i pravoslavni svećenici. U nekoliko ekipa, od 3. do 10. listopada, posjetili smo sve obitelji, da bismo im najprije izrazili sućut i porazgovarali o njihovim problemima. Potom bi obiteljima predali dar, i to za svako od ukupno 365 djece po sedamsto dinara. Od podijeljenih 280 tisuća dinara, njemački je Caritas dao 210 tisuća dinara, tj. trideset tisuća maraka. Jednako smo dijelili, ne razlikujući ih po vjerskoj i nacionalnoj pripadnosti. Dr. Zalar i ja smo išli s predsjednikom Odbora Islamske zajednice općine Lukavac i pravoslavnim popom iz Puračića, dok su

župnik Lacić i časna sestra Lukačević posjetili obitelji poginulih rudara u Dobrnji i Dragunji. U svezi s tim, dr. Zalar je bio gostom tuzlanskog samostana mjesec dana, s prekidima, odlazeći povremeno u Zagreb i boraveći tri dana kod župnika u Lukavcu.

U drugoj smo akciji podijelili 315.054 njemačke marke prikupljene među našim radnicima koji se nedjeljama okupljaju na misama u hrvatskim katoličkim misijama diljem Zapadne Europe.

Dok smo u prvj akciji ove obitelji posjetili u njihovim domovima, u ovoj smo drugoj, no, opet uz dobru suradnju imama, paroha i župnika postupili drugačije. U pojedinim smo mjestima susrete s ukućanima stradali rudara organizirali u prostorijama mjesne zajednice. Tamo gdje to nije bilo moguće, sastali bismo se u džamiji, crkvi ili imamovu stanu. Ovi su zajednički susreti bili zapravo još tužniji i njemiji nego oni u obiteljima. Mnogo ožalošćenih lica na okupu, mnogo tuđe i boli odjednom! Tako je, recimo, bilo naročito u džamiji u Gornjoj Dubošćici (između Lukavca i Gračanice), pa u pravoslavnoj crkvi u Potpeći (između Tuzle i Srebrenika), te u punoj dvorani mjesne zajednice Lisovići, kao i u Srebreniku i Malešićima. U srijedu 14. studenoga u mjesnoj smo se zajednici Duboki Potok, općina Srebrenik, susreli s ukućanima poginulih rudara iz tog i susjednog sela. Slično je bilo i u još nekoliko slučajeva.

nastavit će se...

PROF. DR. IZUDIN KAPETANOVIĆ PONOVO REKTOR UNIVERZITETA

Upravni odbor Univerziteta u Tuzli, nakon pribavljenog mišljenja Senata Univerziteta u Tuzli i suglasnosti Vlade Tuzlanskoga kantona, na sjednici održanoj 15. listopada 2002. godine izabrao je prof. dr. Izudina Kapetanovića za rektora Univerziteta za sljedeći dvogodišnji izborni mandat.

Dr. Izudin Kapetanović je redoviti profesor Fakulteta elektrotehnike Univerziteta u Tuzli, objavio je više od 80 znanstvenih i stručnih radova, bio je mentor magistrantima i doktorantima na Univerzitetu u Tuzli, a obnašao je

dužnost federalnoga premijera 1996. godine, nakon toga federalnog ministra za energetiku, rudarstvo i industriju do 1998. godine kada prelazi u Energoinvest na mjesto direktora Instituta za energetiku. Od 2000. godine

obnaša dužnost rektora Univerziteta u Tuzli. Redoviti je profesor Univerziteta u Tuzli i Univerziteta u Sarajevu.

Prof. Kapetanović će novi mandat preuzeti 1. studenoga 2002. godine.

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O AUTONOMIJI UNIVERZITETA

Sudionici međunarodne konferencije o autonomiji Univerziteta

Deklaraciju su prihvatili svi sudionici Konferencije: rektorica Sveučilišta J. J. Stroszymeera u Osijeku prof. dr. Gordana Kralik, rektorica Sveučilišta u Novom Sadu prof. dr. Fuada Stanković, u Kragujevcu prof. dr. Mirko Rosić, rektor Sveučilišta u Mostaru prof. dr. Frano Ljubić, Univerziteta u Banjoj Luci akademik dr. Dragoljub Mirjanić, rektorica Univerziteta Džemal Bijedić u Mostaru prof. dr. Elbisa Ustamujić, rektor Univerziteta u Srpskom Sarajevu prof. dr. Boriša Starović, rektor tuzlanskog Univerziteta prof. dr. Izudin Kapetanović, prorektor Univerze u Ljubljani prof. dr. Ivan Leban, te prorektor iz Sarajeva prof. dr. Salih Fočo i Tuzle prof. dr. Mirsad Đonlagić, kao i predstavnici vlasti - zamjenik federalnog ministra obrazovanja, nauke, kulture i sporta doc. dr. Dubravko Lovrenović i kantonalni ministar doc. dr. Enes Duvnjaković, te predstavnici studentskih organizacija u Bosni i Hercegovini.

Na konferenciji je predavanje o američkom ustroju sveučilišta imao dr. Bill Silcock, profesor na Arizona State University, a u svom obraćanju sudionicima Konferencije direktor Svjetske banke Joseph Ingram istaknuo je Sveučilište u Tuzli kao dobar primjer i model reforme sveučilišta.

Mi, sudionici Međunarodne konferencije o autonomiji sveučilišta,

* polazeći od temeljnih vrijednosti moralne i intelektualne slobode i afirmirajući etičke vrijednosti podučavanja

* podupirući proklamirane opredijeljenosti naših vlada za pristup evropskim integracijama, razumijevajući da ta opredijeljenost podrazumijeva i spremnost vlada da primjenjuju evropske standarde u oblastima u kojima je to odmah moguće,

* zainteresirani za uspostavu institucionalne autonomije sveučilišta u regionu, smatrajući da je zajednički interes države i sveučilišta izgradnja optimalnih zakonskih okvira koji prepoznaju ulogu i mjesto sveučilišta u modernom društvu i koji su usklađeni s pozitivnim evropskim zakonodavstvom, pa u tome smislu prihvaćajući duh svih evropskih i svjetskih sveučilišnih konvencija, a posebno:

- Velike povelje evropskih sveučilišta - Magna Charta Universitatum, Bologna, 1988.
- Svjetske deklaracije o visokom obrazovanju, Pariz, 1989.
- Zajedničke deklaracije o harmonizaciji strukture visokog školstva, Paris, Sorbonne, 1998., te

DEKLARACIJU O AUTONOMIJI SVEUČILIŠTA

Tuzla 2002.

1. Svako sveučilište ima pravo i odgovornost potpuno samostalno unutar svojih tijela, bez utjecaja političke vlasti ili drugih centara političke ili ekonomske moći izvan sveučilišta, odlučivati o svom unutarnjem ustroju, o izboru sveučilišnih nastavnika, suradnika i drugog sveučilišnog osoblja, o nastavnim planovima i programima kao i o svim drugim pitanjima vezanim za nastavu, o znanstvenim istraživanjima, njihovoj vrsti, obimu i troškovima, o predlaganju i ustanovljavanju vlastitoga proračuna unutar dodijeljenih mu vladinih sredstava, ali i izvan tih sredstava u visini ostvarenih svojih vlastitih prihoda, o strateškim pitanjima svoga razvoja, o međusveučilišnoj i međunarodnoj suradnji. Pozivaju se vlasti na svim nivoima da omogućie sveučilištima pod njihovom jurisdikcijom takve propise koji bi omogućili ovakve standarde sveučilišne autonomije.

2. Osnovno načelo sveučilišne autonomije bitno je narušeno i unutarnjim ustrojstvima sveučilišta. Normalno je da se djelatnosti sveučilišta obavljaju u brojnim jedinicama,

poput fakulteta, instituta, zavoda ili laboratorija, također se podrazumijeva i njihova autonomnost kao i autonomnost svakoga pojedinca, no te jedinice sveučilišta ne mogu imati takvu autonomiju koja bi im omogućavala samostalno pregovaranje s vladama o njihovoj ulozi i proračunu, niti one mogu odlučivati o pripadnosti sveučilištu ili svome osnivanju kao vlastitih pravnih tvorevina koje bi slijedile svoje vlastite ciljeve na sebi svojstven način. Ne osporavajući prava sveučilištima i vladama da organiziraju svoj vlastiti sistem sveučilišne uprave, Magna Charta Universitatum promovirala je minimalni stupanj integracije sveučilišta, smatrajući da se samo sveučilišta koja imaju mogućnost definiranja svoje zadaće i prioriteta, koja donose strateške odluke, koja sklapaju ugovore i dodjeljuju novčana sredstva, imajući pri tome u vidu čitavu ustanovu, mogu nazivati autonomnima. Samo sveučilišta koja su kadra djelovati kao jedinstvene ustanove, koji istupaju jednim glasom mogu uspješno djelovati u društvu znanja i u novim izazovima stvaranja

zajedničkog prostora evropske visoke naobrazbe. Zbog toga se promovira integrirano sveučilište kao najprikladniji oblik sveučilišnoga ustroja, te se pozivaju sva sveučilišta da u što kraćem roku provedu reforme i iznađu svoj vlastiti model ustrojstva, svojstven svojoj veličini i specifičnostima, ali koji bi zadovoljio osnovni kriterij integracije kao pretpostavke autonomiji.

3. Promovira se međunarodna prohodnost studenata kao oblik globalizacije znanja, znanstveno-istraživačkog rada i nastavnih procesa. Podupirući raznolikosti sveučilišta, iskazuje se opredijeljenost za uvođenje ECTS - Evropskog kreditnog transfer sistema na svim sveučilištima. Ovdje se posebno podcrtava prednost međusobne razumljivosti jezika srednjožujnoslavenske jezične skupine, pa se potiču projekti takve prohodnosti.

Također se iskazuje spremnost da se unutar akademske zajednice u regionu diplome i kolegiji međusobno priznaju, a države se pozivaju da takav stav ozakone, kao i da skrate

postupke i ukinu sve administrativne barijere potrebne za bilo koju nostrifikaciju diploma.

Posebno se naglašava značaj osuvremenjavanja nastavnih planova i programa, potreba za uvođenjem novih znanja i disciplina i praćenjem tokova suvremene znanosti, kao i značaj osiguranja i praćenja sistema kvaliteta u svim aspektima sveučilišnog rada, te uspostave sis-

tema upravljanja kvalitetom. U tom se smislu pozivaju vlade da donesu propise koji će odrediti i uspostaviti standardizaciju, certifikaciju i akreditaciju sveučilišta.

4. Potičući studente da postanu aktivni sudionici sveučilišne budućnosti, sveučilišta prihvaćaju omogućiti potpunu neovisnost i autonomiju studentskih organizacija. Također se afirmira sudioničtvo studenata u sveučilišnim upravama.

5. Pozivaju se sva sveučilišta iz regiona da prihvate ova načela i da se pridruže ovoj deklaraciji.

6. Pozivaju se vlade na svim nivoima da svoja zakonska rješenja u što kraćem roku usklade sa načelima ove deklaracije.

7. Potpisnici ove deklaracije sastajat će se svake godine kako bi razmatrali provođenje deklaracije, te bitna pitanja autonomije sveučilišta.

U Tuzli, 22. listopada 2002. godine
Boris Čurković

nobelovci

Nobelova nagrada za Fiziku za 2002. godinu

Nobelovu nagradu za fiziku za 2002. godinu dijele tri znanstvenika- Raymond Davies (87), Matochi Koshiba (76) i Riccardo Giacconi (71). Sva tri laureata svoj znanstveni interes usmjerili su na astrofiziku, znanost koja se u posljednjim desetljećima dinamično razvija.

Davies i Koshiba eksperimentima koje su vodili, dali su odgovore na nekoliko izvanredno važnih pitanja koja su u fizici dugo ostajala bez odgovora. Radi se o Suncu i o podrijetlu energije koju Sunce zrači. Da bi se razumjelo što se tamo događa, bilo je potrebno saznati više o česticama koje se zove neutrino. Od svih danas poznatih elementarnih čestica (ima ih na stotine) neutrino najslabije reagira s materijom. Na primjer, neutrino može 'neprimjećeno' proći kroz sloj olova debljine oko deset milijuna kilometara. Zbog toga je ovu česticu izvanredno teško detektirati. Neutrino je teorijski predvidio Wolfgang Pauli daleke 1930. godine. Prošlo je gotovo 25 godina do njenog otkrića.

Upravo je profesor Davies (sada već teško bolestan) bio jedan od vođa eksperimenta

kojim je potvrđeno postojanje neutrina i u toj oblasti ostao sve do danas. Predložio je i desetljećima vodio eksperiment u jednom rudniku u Južnoj Dakoti gdje je na dubini od 1500 m postavljen rezervoar sa 615 tona sredstva za kemijsko čišćenje bogatog klorom. Reakcijom s neutrinima, koji u velikom broju dolaze sa Sunca (Solarni neutriini), iz atoma klora nastaju atomi argona koji se detektiraju na vrlo kompleksan način (događaji su vrlo rijetki pa se oslobodi vrlo mali broj atoma argona). Pažljivom analizom eksperimenta došlo se do zaključka da neutrino, slično velikom broju drugih čestica, ima masu (tzv. masa mirovanja). Ova spoznaja izuzetno je važna, kako za razumijevanje procesa na Suncu, tako i za razumijevanje nastanka i razvitka svemira.

Profesor Koshiba, Japanac, zamislio je eksperiment u kojem se umjesto sredstva za kemijsko čišćenje koristi čista voda. Izgrađen je detektor neutrina egzotičnog imena Kamiokande (poslije i Super Kamiokande) koji registira reakcije solarnih neutrina sa približno 50 000 tona vode. Rezultati ovog eksperimenta

također pokazuju da neutrino ima masu.

Riccardo Giacconi Nobelovu nagradu za Fiziku dobio je za svoj pionirski rad na razvitku tzv. rendgenske astronomije (X-ray Astronomy). Profesor Giacconi razvio je tzv. rendgenski teleskop koji detektira X- zračenje (slično x-zrakama iz rendgenskih aparata koji se koriste u medicinskoj dijagnostici) iz svemira umjesto svjetlosti koju detektiraju klasični optički teleskopi. Na taj način mogu se detektirati egzotični objekti u svemiru koje zovemo crne rupe. Crne rupe ne zrače svjetlost i ne mogu se vidjeti ali imaju goleme mase i sve čestice u svojoj blizini privlače jakim gravitacionim silama. To su obično električno nabijene čestice koje uslijed svoga ubrzanja intenzivno zrače rendgenske zrake (X-zrake).

Sva tri ovogodišnja laureata Nobelove nagrade svojim dugogodišnjim radom doprinijeli su razumijevanju procesa i pojava koji se događaju daleko od našega planeta, ali život na Zemlji itekako ovisi o njima.

Pripremio
Jugoslav Stahov

Nobelova nagrada za književnost

Mađarski spisatelj Imre Kertesz dobitnik je Nobelove nagrade za književnost 2002.

"Djelo Imre Kertesza istražuje je li moguće postojanje individualnoga života i misli u doba kad su se ljudi gotovo u potpunosti podredili političkoj vlasti", objasnila je Švedska akademija u Stockolmu.

Kertesz je rođen 1929. u Budimpešti. Židovskoga je podrijetla i 1944. godine deportiran je u nacističke koncentracijske logore Auschwitz, te Buchenwald, odakle je 1945.

oslobođen. Ova je godina obilježila cijeli njegov život, kako sam objašnjava:

"I kad govorim o nečemu potpuno drugome, uvijek govorim o Auschwitzu". Nakon rata radio je kao novinar, a potom piše lagane komade i mjuzikle za kazalište. Od sredine 70. godina Kertesz intenzivno prevodi njemačke autore. Slavu je stekao 1975. godine romanom "Čovjek bez sudbine". Prvi je to dio trilogije koju zajedno s romanima "Slom" i "Kadiš za još nerođeno dijete" spisatelj naziva "Trilogija odsustva sudbine".

Poznata su mu djela: "Tragač", "Engleska zastava", "Dnevnik sa Galije" i druga.

Dobitnik je brojnih nagrada: Brandenburška književna nagrada 1995.; Književna nagrada za europsko razumijevanje u Leipzigu 1997.; Herderova nagrada i WELT književna nagrada 2000. godine.

Imre Kertesz danas živi između Berlina i Budimpešte, a vijest o Nobelovoj nagradi zatekla ga je u glavnom gradu Njemačke.

B. STAHOV

Dobitnik Nobelove nagrade za mir za 2002. godinu je JIMMY CARTER

JIMMY CARTER bivši američki predsjednik dobitnik je ovogodišnje nagrade za mir uz slijedeće obrazloženje:

"Desetljeća neumorna napora na nalaženju mirnih rješenja međunarodnih sukoba, napretku demokracije i ljudskih prava, te promicanju gospodarskoga i društvenoga razvitka".

Kao duboki vjernik, pripadnik baptističke crkvene zajednice, a istodobno i Demokratske stranke, Carter je u svojem djelovanju spojio kršćanske i liberalne vrline.

Carter je čovjek dobre volje i iskrene predanosti općem dobru. Sa suprugom Rosalyn godinama je sudjelovao i u medijski manje istaknu-

tim humanitarnim pothvatima, poput gradnje kuća za siromahe.

Carter brani načela da se sukobe mora, koliko je to god moguće, rješavati posredovanjem i suradnjom utemeljenom na međunarodnome pravu, a ne uporabom sile, poštujujući ljudskih prava i gospodarskome razvoju.

DODJELA DONACIJE REPUBLIKE HRVATSKE

Sa svečanosti potpisivanje rješenja...

U prostorijama Hrvatskoga doma u Tuzli 29. rujna 2002. godine potpisana su rješenja o donaciji Republike Hrvatske (građevinski materijal za kuće), invalidima domovinskog rata.

Potpisnici rješenja su:
1)Marko (Stjepana) Stjepanović - Straža - Općina Srebrenik
2)Božo (Ive) Pavlović -

G. Obodnica - Općina Tuzla
3)Zdravko (Franje) Brčina - Driječa - Općina Čelić
4)Marinko (Stjepana) Božić - D. Bistarac - Općina Lukavac
5)Ilija (Mate) Tomić - Husino - Općina Tuzla
6)Suad (Ibrahima) Murić - G. Lipnica - Općina Tuzla

Prisutne je u ime domaćina pozdravio gospodin Mato Brkić, predsjednik Udruge HVIDRA Soli Tuzla, a donaciju je dodijelio, u ime Ministarstva za pitanje branitelja Federacije BiH gospodin Dobrica Jonić, doministar, u nazočnosti gospode: Mije Anića, ministra

obrane Federacije BiH, Ive Veselčića, Bože Čajića, dr. Joze Budimira, Mije Krešića, Ivce Ivanića i drugih.

Vrijednost građevinskog materijala za svakoga potpisnika, iznosi 8.000 EURA, odnosno ukupno - 48.000 EURA.

Uzvanici i primatelji rješenja...

IZLOŽBA SLIKA

REALIZAM S ROMANTIČNIM VELOM

U organizaciji Društva "Hrvatski dom" Tuzla i Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Tuzla, u prostorijama "Hrvatskog doma", dana 25. rujna 2002. godine otvorena je izložba slika gospodina Ante Miljanovića iz Tuzle.

Radi se o prvoj samostalnoj izložbi, a gospodin Miljanović do sada je izlagao skupno, kao član Udruženja likovnih umjetnika Tuzlanske županije u prostorima Bosanskog kulturnog centra Tuzla

Izložena su pedeset i tri rada u tehnici ulja na platnu i ulja na staklu.

U pojmu stila kojim se povjesničari i umjetnici svakodnevno služe sadržane su najmanje tri nijanse značenja koje se međusobno preklapaju i uvjetuju, a nas-

Visoki uzvanici na otvaranju izložbe

tale su iz povijesnog porijekla višeslojnih značenja.

Pojam stila naime tvori: ispravnost ili vrsnoću; znak ili modus; odnosno ton; i treće - stil shvaćen kao izraz ili simptom.

Dakle, kod gospodina Miljanovića djelo je rezultanta okolnosti, umjetnikove nadarenosti koja ga je i oblikovala. On je autodidakta. Njegov stil proistječe iz talenta koji vidimo u njegovom pejzažnom i religioznom slikarstvu. Kompozicije Miljanovićevih radova dolaze na granicu između krajolika i prizora iz dnevnog života. Dakle, djela gospodina Ante Miljanovića su realizam s romantičnim velom, a motivi postavljeni u prirodu, dio su realističkog pejzažnog slikarstva. Kako sam istakao na otvaranju izložbe, Miljanović je, u biti svojoj, romantičarskog ustroja. Njegovi su

krajolici čudesno određeni i dovršeni i tajna je kako su i u koliko su nastali "na motivu"?

Čin slikanja kod gospodina Miljanovića treba promatrati s obzirom na život, na vrijeme i na prostor. Rođen je 1952. godine u mjestu Husino, dragovoljac je domovinskog rata, a kao pripadnik postrojbi Hrvatskog vijeća obrane - Hrvatske zajednice "Soli", branići ovu zemlju teško je ranjen ljeta 1993. godine, na posavskom ratištu. Invalid je domovinskoga rata. Izloženi radovi su nastali tijekom nekoliko postratnih godina. Njega slikarstvo tješi i jača.

Izložba je otvorena u nazočnosti ljubitelja umjetnosti i gospode dr. Dragana Čovića, Bariše Čolaka, Ive Andrića-Lužanskog, Mije Krešića, Ivce Marinovića i drugih visokih uzvanika. Kao što je reče-

no, g. Miljanović će nesumnjivo pamtili ovaj događaj, kao jedan od sretnijih datuma u svom životu. Otvoriti izložbu, u nazočnosti "budućeg člana Predsjedništva BiH" ne može se upriličiti svaki dan.

Željko PEŠTIĆ

PRVA PORATNA SV. MISA NA KRALJEVSKOM GRADU BOBOVCU

Rijetko je kada u poratnim godinama bilo tako živo na temeljima drevnog kraljevskog grada Bobovca, kao u subotu, 26. listopada, u povodu obljetnice smrti (25. 10) posljednje bosanske kraljice Katarine Kosače-Tomašević.

Misno slavlje predvodio je kardinal Vinko Puljić

Oko vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića koji je predvodio misno slavlje uz koncelebraciju preko trideset svećenika, uz pjevanje časnih sestara, okupilo se mnoštvo vjernika iz susjednih župa i ostalih krajeva Bosne i Hercegovine. Misi su nazočili i mnogi predstavnici političkog života, elektronskih i pisanih medija BiH.

Okupljene je na početku misnog slavlja pozdravio domaćin župe Kraljeva Sutjeska, gvardijan fra Vjeko Tomić.

Uzorići kardinal Vinko Puljić na početku je s ponosom istakao da stojimo na mjestu odakle potječu naši korijeni, naglasivši da ne želi puno pričati o prošlosti koju inače treba pamtiti, jer nama je važnija sadašnjost i budućnost. "Mi trebamo ovdje učiti od blažene Katarine kako se hrabro nosi križ i ostaje vjerna svojoj grudi, svom narodu! Ovaj prostor je naša baština, naša gruda po kojoj s pouzdanjem i nadom trebamo hoditi".

Dubok dojam je ostavila i molitva vjernika za domovinu koju je predvodio msgr. Ivo Tomašević. Posebno je naglašena molba za

ostanak i ljubav prema domovini. Pod misom se molilo i za one koji odlučuju o ljudskim sudbinama, da se izliječi ovo zatrovano ozračje uz milosrđe i ljubav za čovjeka.

Na kraju misnog slavlja uzoritom kardinalu se zahvalio za okupljanje vjernika na ovom drevnom mjestu, zamjenik provincijala Bosne Srebrenice i gvardijan tuzlanskog samostana fra Petar Matanović, koji je ispred tuzlanske župe predvodio vjernike.

Kardinal Puljić je odlučio da će se i ubuduće na obljetnicu kraljice Katarine moliti za domovinu u svim crkvama, a posebno na Bobovcu.

Pažnju nazočnih su privukle i žene u narodnim nošnjama župe Kraljeva Sutjeska s karakterističnim crnim maramama, simbolom žaljenja za svojom posljednjom kraljicom. Pokoljenja ne zaboravljaju pouke svoje trećoredice koja ih je učila čitanju, pisanju, šivanju i dr. I danas se prepričavaju njene najveće želje u izgnanstvu u Rimu: Kraljica je čeznula za bijakovičkom pšenicom bjelicom, ribom pas-trmkom iz Bukovice i vodom Radakovicom.

Zvonko BOSANKIĆ

Predah poslije svete mise

Stoljetnica
HKD NAPREDAK

SVEČANOM AKADEMIJOM HKD NAPREDAK OBILJEŽIO 100. RODENDAN

Stoljeće u službi čovjeka

U subotu, 28. rujna 2002. godine svečano je obilježena u dvorani Skenderija stota obljetnica HKD Napredak pod motom: STOLJEĆE U SLUŽBI ČOVJEKA, pred velikim brojem uzvanika i članova Napretka.

Sudjelovali su gotovo svi predstavnici aktualne vlasti, veliki broj kandidata na predstojećim izborima, vjerski autoriteti, kulturni velikani, brojne diplomate i predstavnici svih podružnica HKD Napredak.

Program svečane akademije bio je sljedeći:

- Pozdravni govori: pozdrav predsjednika prof. dr. Franje Topića i gostiju,
- Glazbeni dio: "Oda radosti", "Napretkova himna", četiri opeme arije,
- Recital o Napretku i drugi sadržaji prema scenariju,
- Koncert reprezentativnih Napretkovih zborova, folklornih skupina i vokalno instrumentalnih skupina.

SUDJELOVALI SU: Napretkov zbor "Trebević", Sarajevska filharmonija, solisti sarajevske opere, glumci sarajevskih kazališta, Napretkovi zborovi, folklorne skupine i vokalno instrumentalne skupine.

Prof. dr. Franjo Topić obračunajući se uzvanicima podsjetio na sva dosadašnja postignuća Napretka i najavio nove planove. Između ostalog, istaknuo je sljedeće:

- Ako nekome nismo pomogli, sigurno mu nismo odmogli. Napredak je uvijek nastojao biti pozitivno orijentiran. Nije napadao druge i to nije, kako neki misle, naša slabost. Naprotiv, volimo i njegujemo svoje, ali ne stvaramo neprijatelje među drugima.

- Mnogi dobronamjerni, ali i zlonamjerni, savjetovali su nas da narod vodimo, poput Mojsija, iz sarajevskog ratnog pakla, rekao je Topić, govoreći o ratnim iskušenjima Napretka.

Napredak je sve izdržao i konkretnim djelima pokazao da ideja ovog Društva nije potrošena. Od članova Napretka Topić je zatražio da budu nositelji poštenja i čestitosti, te da vole BiH, Hrvatsku i sve druge zemlje u kojima žive, jer "one će biti onakve kakvi smo mi".

Pozvao je vlasti da Napretku vrate oduzetu imovinu, a najavio je i gradnju velikog multimedijalnog centra.

Napredak je jedna od najznačajnijih hrvatskih kulturnih institucija, najbolje o tome govore i podaci da je Napredak uspio odškoloovati oko 20.000 učenika i studenata, uključujući i nobelovce, Ivu Andrića i Vladimira Preloga. Svojim knjigama i časopisima Napredak je pomogao opismeniti oko 100.000 ljudi. To je društvo samo u posljednjih 12 godina organiziralo 440 koncerata, 280. izložbi i veliki broj drugih manifestacija.

Svečana akademija u Sarajevu

SVI SVETI

Tuzlanski vjernici čuvaju uspomenu na sestre Kćeri Božje Ljubavi

Ove je godine blagdan Sviju svetih padao u petak, a Dušni dan (Mrtvi dan, Dan mrtve uspomene) u subotu. To je pogodno za ljude izvan Tuzle i izvan domovine pa se veliki broj naših bivših sugradana našao na Boriću u ove svete dane. Nebo je bilo naklonjeno posjetiteljima grobova i tek navečer Dušnoga dana padala je kiša koja je, inače, ove jeseni dosadna i teška.

Na sam dan Sviju svetih misa je bila na groblju. Pjevao je crkveni zbor, koncelebrirali su bratru Tuzlanskoga samostana. Gvardijan je svojom propovijedi ohrabrio vjernike naglašavajući im da je ovaj posjet pokojnicima zapravo posjet živima, a ne mrtvima. Tko su sveti i koliko su sveti naši pokojnici, kako im se možemo obračati i, uopće naša komunikacija sa osobama koje su otišle s ovoga svijeta, zanimljiva su pitanja koja se nameću svima koji imaju svoje drage upokojene u vječnosti. Posjećujući, posvećujući i uređujući njihove grobove, mi pokazujemo svoju ljubav i želju za kontaktom sa tim tajanstvenim svijetom u koji se i sami spremamo, netko prije, a netko kasnije.

Poruke naših srednjovjekovnih "mramorova" u raznim verzijama upozoravale su nas "JA SAM BIO ŠTO SI TI, TI ČEŠ BITI ŠTO SAM JA". Ta spoznaja nije trebala biti destimulativna, nego obrnuto, upozoravala je na relativnost vrijednosti i znanja čovjekovih u tako važnim pitanjima koje si postavljamo, a ne dobijamo egzaktnih odgovore. Odgovori koje nudi Evanđelje i Isus Krist kao osoba, ohrabrujući su i, oni koji ih prihvaćaju i slijede optimisti su. Istina koja se vjernicima predočava nije sakrivena jer prostor svetoga nije zabranjen. Svaki vjernik zalazi u taj prostor i, ohrabren Kristovim naukom, u njemu se dobro osjeća.

"Rod smo izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti put Tebi stečen da posvuda naviještamo

Trideset i dva imena okićena cvijećem poštovalaca

Tvoja silna djela jer si nas iz tame pozvao u svoje divno svjetlo!"

Blagdan Sviju svetih, nije dan mrtvih, to je dan živih i tako se i slavio u Tuzli 2002. godine. Spomen-groblje na Josipovcu, uspomena na duše sestara Kćeri Božje Ljubavi obnovljeno je potkraj osamdesetih godina, za gvardijanstva fra Josipa Bošnjakovića. Fra Petar Matanović osmislio je ovaj prostor postavljajući 32 jednostavna mala bijela križa i tako je vizualno

postignut sklad cvjetnjaka u kojem su zasade samo bijeli, djevičanski cvjetovi. Sestra Zdravka je samozatajni pokretač uređenja ovoga ambijenta i ozračja koje svake godine biva sve plemenitije i bogougodnije.

Ove godine, na Dušni dan, nakon mise koja je okrijepila duše izletnika-vjernika-štovalaca uspomene na pokojne sestre, i opijela na svakom grobu, sestra Zdravka je ponudila i okrepu za tijelo. Pored sestričnih ponuda i gospođe iz udruge Hrvatska žena imale su svoj udio u ovom ugodnom druženju. One su donijele i poseban cvjetni aranžman, a i Županijska organizacija HSS BiH Tuzla, počastila je sestre svojom Cvjetnom "suzom". Inače, vjernici su se rasporedili po grobovima pa je, prilikom opijela, svaki grob imao svoje posjete.

Uz središnji križ gorjelo je mnogo svijeća, a na svakom grobu zapaljen je po jedan crveni "lampaš" pa je uvečer, u kišnoj noći, Josipovac izgledao veličanstveno. Crvenim lampašima kiša nije mogla niti utrnuti svjetlo, niti zamagliti pogled sa Sjenjaka. Patetika vječne svjetlosti nije se mogla izbjeći i ruke su se same sklapale pri pogledu na brdo gdje vječno cvjetaju i sijaju djevičanske duše. Nema toga dažda i toga zlog vremena koje može narditi snazi i vrlinama koje simboliziraju mali diskretni spomenici bijele boje na sestarskom groblju. Svetost se osjetila nad Josipovcem.

Marica PETROVIĆ

Naši ljudi u posjetu domovini

Gospodin Franko Perković iz SAD pokazao je interes za Hrvatski Glasnik i svojom potporom podržao njegovu misiju među Hrvatima Bosne i Hercegovine. Zahvaljujemo! HRVATSKI GLASNIK

U razgovoru: fra Petar Matanović, prof. Božo Odobašić i Franko Perković

U dvorani Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" u Tuzli, 3. listopada 2002. godine održana je svečana akademija. Program svečanosti započeo je svečanim misnim slavljem, koje je predvodio msgr. Cesare Nosiglia, nadbiskup zamjenik kardinala C. Ruinina za grad Rim i odgovorna osoba za katoličko školstvo pri Biskupskoj konferenciji Italije, uz koncelebraciju msgr. dr. Pere Sudara, pomoćnog biskupa i promicatelja katoličkog školstva u BiH, gvardijana fra Petra Matanovića, ravnateljâ katoličkih školskih centara BiH, svećenikâ tuzlanskog dekanata predvođeni dekanom preč. Perom Ilikićem, ravnatelja KŠC vič. mr. Luke Tunjića, direktora Gimnazije fra Martina Antunovića.

Svečana akademija je održana pod mottom: "Kad te ljubav zove, slijedi je".

Kulturno-umjetnički program su izveli učenici Gimnazije i Osnovne škole KŠC pod vodstvom svojih profesora i nastavnika: Evice Cerić, Mirjane Fazlić, Ljiljane Tadić, Tanje Mičić, Maje Karišik i Jagode Jusić.

Program je bio na zavidnoj umjetničkoj razini. Pozdravne riječi uputili su mr. vič. Luka Tunjić, msgr. Cesare Nosiglia i msgr. dr. Pero Sudar.

Pozdravni govor Ravnatelja KŠC "Sv. Franjo" vič. mr. Luke Tunjića:

Uzorit gospodine nadbiskupe, poštovani oče biskupe, cijenjeni djelatnici, dragi roditelji, učenici, dragi prijatelji i gosti!

Nesvakidašnja mi je radost pozdraviti među nama gospodina nadbiskupa msgr. Cesara Nosiglia, zamjenika uzoritog kardinala Ruinina za grad Rim i odgovorne osobe za katoličko školstvo pri Biskupskoj konferenciji Italije, bez čije pomoći ovo vebno školsko zdanje ne bi ovako izgledalo. Znak je Božje providnosti, štovani nadbiskupe, da ste shvatili važnost katoličkih škola na ovim našim izranjenim prostorima i velikodušno nam pomagali. Stoga vama osobno i biskupskoj konferenciji Italije najiskrenije zahvaljujem, i usudujem se moliti da nas ne zaboravite.

Posebno pozdravljam, nama uvijek dragog, mons. dr. Peru Sudara, pomoćnog biskupa i promicatelja katoličkog školstva, koji ovaj projekt vodi uspješno 9. godinu. U njegovoj osobi pozdravljam i sve svećenike i časne sestre i zahvaljujem na dosadašnjoj potpori i suradnji.

Pozdravljam pravoslavnog sveštenika g. Niku Tošića, također, predstavnike kantonalne i općinske vlasti, predstavnike Pedagoškog zavoda, kao i ravnatelje drugih centara, te direktore i predstavnike osnovnih i srednjih škola iz Tuzle i okolice. Pozivam sve nas na veću suradnju, povjerenje i međupomoć.

Srdačno pozdravljam predsjednike i predstavnike hrvatskih društava i institucija. I na kraju posebno srdačno pozdravljam, u osobama direktora gospođe

Misno slavlje predvodio je msgr. Cesare Nosiglia, nadbiskup...

PROSLAVA DANA KATOLIČKOG ŠKOLSKOG CENTRA "SVETI FRANJO" TUZLA

Altumbabić i fra Martina, djelatnike Osnovne škole i Opće gimnazije, naše drage učenike i roditelje, kao i predstavnike medija koji će dati širi značaj ovoj našoj proslavi.

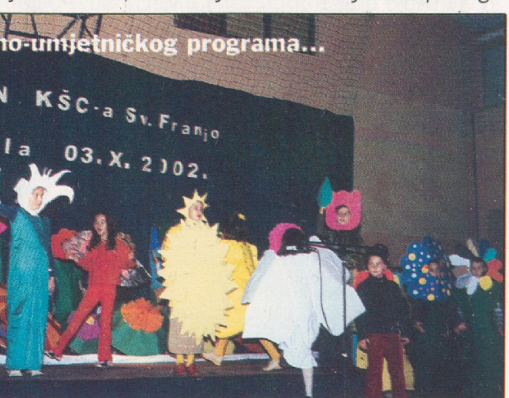
Osjećam potrebnim, i u ovoj prigodi, naglasiti jedan podatak, a to je da su na ovom mjestu časne sestre Kćeri Božje Ljubavi kupile zemlju, napravile školske zgrade i započele s radom još davne 1883. godine i radile sve do 1945. godine, kada im je sve oduzeto, a imovina stavljena na raspolaganje općini i pojedincima.

1995. godine započeo je s radom Katolički školski centar "Sv. Franjo" samo s Općom gimnazijom radi nedostatka prostora, i u isto vrijeme se započelo s procesom vraćanja oduzetog zemljišta i pripremama za gradnju nove školske zgrade koja je prošle godine završena. Uz gimnaziju koja je preselela u vlastitu zgradu, osnovana je i Osnovna škola. U gimnaziji ove godine imamo 305 učenika, u osnovnoj školi 434, a svega zajedno 739 učenika. Prošle godine u ovoj školi smo imali 530 učenika.

Prigodom posjete Sarajevu i Bosni i Hercegovini sveti otac Papa Ivan Pavao II. je pozvao i katoličke škole, da svojim radom i orijentacijom pomognu kako bi cijela BiH postala za Europu uzor suživota i miroljubive suradnje među različitim narodima i vjerama.

Slušajući glas svetog oca motto ovogodišnje proslave dana Centra je "Kad te ljubav zove, slijedi je..." Zato potičem naše učenike, roditelje i djelatnike, a i sve vas da kad osjetite pozitivne poticaje srca i razuma da ih prihvatite kako bi urodili željenim plodovima.

Ovaj program proslave nam je posebno drag, jer su izložbu likovnih i literarnih radova, kao i neke točke svečane akademije napisali i priredili sami naši učenici i djelatnici, i jer u programu akademije sudjeluje oko 150 učenika obiju škola. Najiskrenije im zahvaljujem na uloženom trudu i žrtvama, zahvaljujem također, svima koji su na bilo koji način pomogli

u pripremanju programa. Svima vama zahvaljujem što ste se odazvali našem pozivu i pozivam da uživete u onome što smo Vam za danas pripremili.

Nakon svečanosti uzvanici su pregledali izložbu likovnih i literarnih radova Osnovne škole i Opće Gimnazije koju su pripremile prof. Marina Trogrlić, s. Angelika Bošnjak, nast. Regina Pavlović i uputili se na domjenak koji je pripremljen u prostorima Centra.

J. N.

Sudionici proslave s pažnjom prate program...

MATURALNA EKSKURZIJA

SVEČANO OBILJEŽEN

U Katoličkom školskom centru "Sv. Franjo" u Tuzli, svečano je obilježen 16. listopad 2002. godine, Dan kruha. U povodu ove manifestacije, uz prigodan kulturno-umjetnički program, upriličena je izložba kruha i plodova jeseni, u kojoj je došla do izražaja maštovitost učenika, roditelja i nastavnika.

Ravnatelj KŠC vič. mr. Luka Tunjić pozdravio je sve prisutne na ovoj svečanosti i govorio o značenju DANA KRUHA. To je Dan zahvalnosti. Ocjenjivački sud nije se mogao odlučiti tko je bio najbolji, te su svi sudionici proizvođača od kruha proglašeni pobjednicima.

Nakon svečanosti svi proizvodi od kruha predani su u Merhametovu kuhinju (bivši Expres restoran) gdje se hrane socijalno ugroženi stanovnici našega grada.

Novinarska sekcija OŠ KŠC "Sv. Franjo"

DAN KRUHA

Maturanti VI. generacije Opće gimnazije Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" u Tuzli za svoju maturalsnu ekskurziju odabrali su Rim stoljećima "centar svijeta", a danas kulturno i povijesno središte.

Uz Rim posjetili su Veneciju, Padovu i Veronu. Ekskurzija je trajala od 6. do 13. rujna, a u njoj je sudjelovalo 45 maturanata (dva odjeljenja) na čelu s razrednicama prof. Katom Marić i prof. Smiljkom Lukanović te direktorom Gimnazije, fra Martinom Antunovićem.

Najljepše dojmove ponijeli su iz Rima iz vatikanskih muzeja i galerija, veličanstvene crkve sv. Petra, staroga carskog Rima, i crkve S. Maria Ara Coeli gdje je pokopana posljednja bosanska kraljica Katarina Kotromanić-Kosača.

Tri dana boravka bilo je najmanje vrijeme da se vide i upoznaju najvažnije znamenitosti Rima.

Verona sa svojim trgovima i Julijinom kućom, a Padova s crkvama sv. Leopolda i sv. Ante, gradovi su koji su se uklapali svojom ljepotom u mozaik općih dojmova.

Posljednja destinacija bila je Venezia, ništa manje aktualna sa svojim zdanjima, kanalima i mostovima.

M. A.

U prisutnosti velikog broja vjernika u Šikari je, 4. listopada 2002., svečano proslavljen patron župe Sveti Franjo Asiški. Obilježavanje patrona župe počelo je trodnevnicom.

Prvi put je održan obred preminuća sv. Franje i moljenje Večernje iz Časoslava. Misno slavlje uoči blagdana je predvodio fra Petar Matanović, tuzlanski gvardijan, uz koncelebraciju župnika fra Franje Martinovića, fra Berislava Kalfića i fra Marka Bandala.

Oporuku sv. oca Franje čitali su i pjevali uz psalam "Iz dubine vapijem gospodine" fra maši iz Tuzle.

Frama je uzveličala misno slavlje i sam obred preminuća sv. oca Franje uz prigodne franjevačke pjesme pod vodstvom fra Zdravka Anđića, fra Drage Bojića i fra Marka Kepića.

Uoči blagdana iz Tuzle do Šikare hodočastilo (pješice) je tridesetak vjernika, koje je predvodio fra Petar Matanović, fra Zdravko

PATRON ŽUPE U ŠIKARI

Misno slavlje predvodio je fra Ivo Marković...

Framaši su uzveličali misno slavlje...

Mnoštvo vjernika na misnom slavlju...

Anđić i fra Marko Kepić. Također je iz Brežaka došao autobus s tridesetak vjernika pripadnika franjevačkog svjetovnog reda na čelu s fra Berislavom Kalfićem mjesnim i regionalnim voditeljem Trećoredaca.

Misno slavlje na sam blagdan sv. Franje je predvodio prof. fra Ivo Marković iz Sarajeva, voditelj multireligijskog zbora PONTANIMA,

uz koncelebraciju domaćeg župnika fra Franje Martinovića, ravnatelja KŠC vlč. mr. Luke Tunjića, fra Blažena Lipovca, vlč. Veselka Župarića, fra Marka Lovrića i drugih svećenika.

Fra Ivo Marković govorio je o svetom Franji, njegovom životu, službi Bogu i ljudima, i porukama koje daje njegov život.

Pjevao je dječji zbor župe Šikara pod vodstvom sestara Kćeri milosrđa iz Šikare.

Lijepo vrijeme je doprinijelo još većem ugođaju proslave Patrona kada su mnogi poslije misnog slavlja veselo zaigrali narodno kolo i zapjevali uz šargiju i violinu.

J. N.

SVETI FRANJO U ZOVIKU

IFS Društva Hrvatski dom Tuzla iz Dognja

poticom održano je misno slavlje uz koncelebraciju 15 svećenika susjednih župa: Dubrava, Brčkog, Ulica, Poljaka, Bijeljine, Krepšića, Boća, kao i svećenika rodnom iz zovičke župe.

Lijep i sunčan dan je vjerojatno pridonio još većem mnoštvu vjernika i rodbine okolnih župa s mnogim u narodnim nošnjama. Proslavi patrona župe pridružila se i IFS Društva Hrvatski dom Tuzla iz Dognja.

Župa Zovik, jedna od najstarijih na tim prostorima s prvom crkvom od drveta izgrađenom 1830. godine, i ove godine je dostojanstveno i svečano proslavila svog zaštitnika svetog Franju Asiškog. U novosagrađenoj crkvi, koju ponosni Zovičani zovu lje-

Nakon misnog slavlja gosti i domaćini su sudjelovali otvorenju izložbe umjetničkih slika koje su darovali umjetnici likovne kolonije Sava 2002. Oni su 7. rujna gostovali u Zoviku i ovekovječili lijepi krajolik, staru crkvu i župni ured s brojnim kapelicama i

novom Crkvom. Izložbu je otvorio gvardijan franjevačkog samostana iz Dubrava fra Zdravko Dadić.

Nakon razgledanja slika i odigranih narodnih kola, zovički župnik fra Božo Krešo preporučio je mnogobrojne goste svojim župljanima, kako to i dolikuje po starom dobrom običaju, da ih povedu na gozbu svojim kućama, a neki su imali sreće dobiti od domaćina za poklon i poznatu zovičku belegiju.

Domaćin IFS Zovik iz Zovika je u 18,00 sati organizirao smotru folkloru u svom Domu kulture na kojoj su sudjelovali i gosti iz Otoka KUD "Josip Lovretić", IFS iz Boća i IFS Hrvatski Dom Tuzla iz Dognja.

Smotru je veoma uspješno vodio don Vitomir Zečević svećenik rodnom iz župe Zovik. Zovičani su više pljeskali gostima nego svojim iako je njihova IFS simpatična i dobro uigrana s brojnim mladim članovima u lijepim zovičkim narodnim nošnjama. Gosti će se dugo sjećati Zovika i gostoljubivih domaćina, kao i zaljubljenika u narodni folklor i dobrog poznatelnika narodnih igara, vođe IFS Zovik gospodina Ive Filipovića.

Zvonko BOSANKIĆ

HODOČASTILO POLA MILIJUNA VJERNIKA

Misnim slavljem po prekrasnom jesenskom sunčanom vremenu u "crkvi na otvorenom bl. Alojzija Stepinca" zaključeno je u nedjelju 27. listopada ovogodišnje organizirano hodočašćenje u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici.

Misu zahvalnicu predvodio je ravnatelj "Glasa Koncila" Nedjeljko Pintarić u koncelebraciji s bistričkim župnikom i čuvarom svetišta mons. Lovrom Cindorjem te župnicima koji su zajedno sa svojim župljanima toga dana hodočastili Majci Božjoj Bistričkoj.

Lijepo vrijeme bilo je poticaj i mnogim vjernicima iz Zagreba i okolnih mjesta da se te nedjelje odluče pohoditi bistričko svetište koje je toga dana bilo ispunjeno kao u hodočasničkim ljetnim mjesecima. Govoreći o pozivu svakoga vjernika na svetost, Pintarić je u propovijedi istaknuo posebnost i važnost svetišta za susret s Bogom i braćom ljudima te je podsjetio, budući da se tog dana slavio i Papin dan, zahvalnost Svetoga Oca za sve primljene darove tijekom dvadesetčetvorogodišnjega pontifikata tijekom kojeg je izvršen i atentat na njega. Tu posebnu zahvalnost Majci Božjoj za preživljeni atentat prije dvadesetak godina, rekao je Pintarić, papa Ivan pavao II, iskazao je dirljivim riječi-

ma zahvale po povratku iz bolnice nakon atentata nazvavši se "dužnikom Presvete Djevice", ali i u tolikim Marijinim svetištima diljem svijeta na svojim apostolskim putovanjima.

Još nam je tako živo sjećanje na njegov boravak u Mariji Bistrici 1998. godine kada

je proglasio blaženim Alojzija Stepinca, postavivši nam njega kao uzor u našem hodu prema svetosti na koju nas svojim najnovijim pastoralnim smjernicama "Na svetost pozvani" pozivaju i hrvatski biskupi, kazao je Pintarić.

Na kraju misnoga slavlja mons. Cindori je zahvalio svim hodočasnicima za sve njihove dolaske molitve u to mjesto utjehe i Božje blizine te ispovjednicima i propovjednicima koji su se trudili tijekom godine izvršiti trajno poslanje duhovne obnove hodočasnika. Mons. Cindori je, također, zahvalio na svakome daru kojim sami hodočasnici grade i neprestano pomažu uređenje bistričkoga svetišta, Kalvarije i "crkve na otvorenom".

Bistričko je svetište tijekom hodočasničke sezone pohodilo više od pola milijuna hodočasnika, a želja je mons. Cindorija da što skorije organizirano ponovno počnu hodočastiti vjernici onih župa koje su stradale u Domovinskom ratu,

kao i u ratu u Bosni i Hercegovini.

Uz završetak ovogodišnjih hodočašća, svetište je izdalo i novi broj časopisa "Milosti puna" u kojem su zabilježeni brojni trenuci ovogodišnjih hodočašća. (P)

GLAS KONCILA, 3. XI. 2002.

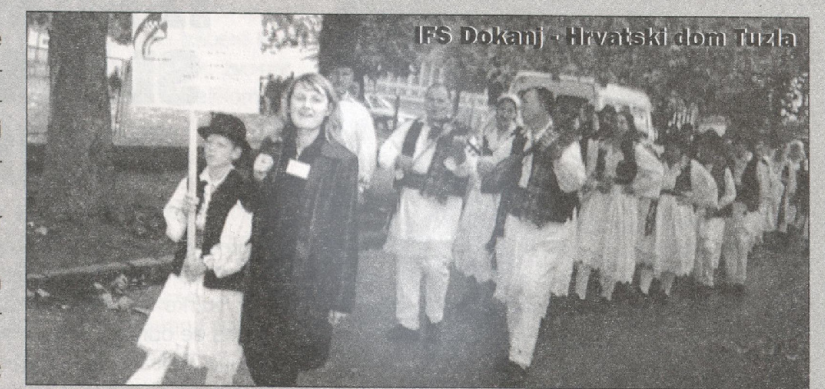
VEČER FOLKLORA U UGLJARI

U povodu 50. obljetnice osnutka KUD-a i 10. obljetnice dana Općine Orašje, KUD "Posavac" iz Ugljare 19. listopada 2002. godine organizirao je smotru Kulturno umjetničkih društava i izvorno-folklornih skupina.

Prije smotre organiziran je mimohod ulicama Orašja u kojem je sudjelovalo osam Kulturno-umjetničkih društava. Na večeri folkloru u Domu mladeži Ugljara nastupala su društva iz Domaljevca (Mladost), Žepča (Naši korijeni), Usore (Izvor Žabljak i Sivša Sivša), Zovika (IFS Zovik), Tuzle Hrvatski dom - IFS Dognanj, Matiči (Ivan Goran Kovačić) i Tolise (Zbor "Mirjam"). Organizacija je bila besprijekorna, a domaćini topli, srdačni, jer oni drugačiji ne mogu biti.

Nakon Večeri folkloru svi izvođači su počašćeni zajedničkom večerom. Gosti će se dugo sjećati, ugodnog druženja i upoznavanja kao i srdačnog ispraćaja domaćina.

Zvonko BOSANKIĆ

Odnos između vjerskih zajednica i države u Tuzli

Pod pokroviteljstvom Međureligijskog vijeća Bosne i Hercegovine, Svjetska konferencija religija za mir (WCRP) organizirala je 23. i 24. listopada 2002. godine okrugli stol na gore navedenu temu s ciljem da predstavnici različitih sektora društava razmijene mišljenja o ovom važnom pitanju za vjerske zajednice i državu. Sudionici su bili predstavnici vjerskih zajednica, crkava, nevladinih organizacija i političkih stranaka. Na molbu organizatora referenti su prezentirali uvodna izlaganja:

- "Model uređenja odnosa između vjerskih zajednica i države u Europi i SAD" (mr. Ahmet Alibašić);
- "Vjerske slobode, pravni status i registriranje vjerskih zajednica i crkava u BiH" (dr. Niko Ikić);
- "Politika i vjerske zajednice - neka iskustva u Republici Srpskoj" (Jovo Turanjanin, profesor).

Sudionici su imali uvid u pismeno dostavljene referate:

- "Politika i religija u BiH" (dr. Milenko Brkić);
- "BiH kao sekularna država ili odvojenost crkava i vjerskih zajednica od države" (otac Nemanja Dračić).

Sudionici okruglog stola odali su priznanje Međureligijskom vijeću BiH na usuglašavanju teksta zakona o slobodi vjere i pravnom statusu crkava i vjerskih zajednica u BiH. Pozdravili su odluku Predsjedništva BiH da budu predlagачi ovog zakona i očekuju od državnih organa što brže usvajanje zakona što je od presudnog značenja za reguliranje odnosa između vjerskih zajednica i crkava i države. Nadamo se da će izaći neki model zdrave odvojenosti uz zdravu suradnju između vjerskih zajednica i crkava i države.

Sudionici okruglog stola podržavaju stavove vjerskih zajednica i crkava da njihovi predstavnici ne propagiraju pojedine političke opcije ili partije, što ne znači izoliranje ili isključivanje vjerskih zajednica i crkava iz političkoga života, u širem smislu, pogotovo kada su u pitanju opće dobro, vjerska sloboda i druga prava čovjeka.

Sudionici okruglog stola pozivaju medije, a posebno državne, da odvoje više vremena i prostora za predstavljanje vjerskih vrijednosti svih vjerskih zajednica i crkava. Također, pozivaju se vjerske zajednice i crkve da aktivnije sudjeluju u kreiranju javnog mnjenja a pogotovo u afirmiranju moralnih vrijednosti.

Sudionici skupa odaju priznanje Svjetskoj konferenciji religija za mir na organiziranju okruglog stola i drugim naporima koje čine s ciljem unapređenja međureligijskog dijaloga u Bosni i Hercegovini.

NEKE AKTIVNOSTI UDRUGE "HRVATSKA ŽENA" TUZLA

Udruga Hrvatska žena tijekom prošle godine radila je kontinuirano. Sadržajno bogatstvo ove udruge osjeti se i podržano je kod svih dobronamjernih promatrača koji prate javni život i rad tuzlanskih Hrvata.

Sredinom rujna ove godine počela je s radom Igraonica-radionica za djecu doškolske dobi. Odaziv je izuzetno dobar, jer postoji veliki interes djece i roditelja za ovaj vid druženja i edukacije. Radi se u tri zasebne grupe, srijedom, četvrtkom i subotom, u prostoru Hrvatskoga doma. Voditeljice Igraonice su Gordana Iveljić i Sanja Mitrović, članice Udruge.

Članice Udruge iz Tuzle i Živnica družile su se u prirodi na Zlaći radi boljeg upoznavanja i dogovora o zajedničkom radu.

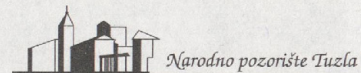
Ove godine, kao i nekoliko prethodnih, Udruga je posjetila završnu smotru vinkovačkih jeseni. Bilo je to 22. rujna 2002. godine. Tradicionalna povorka kroz grad nije održana zbog kiše, ali mogla se vidjeti ljepota i bogatstvo različitih nošnji hrvatskoga naroda.

Folklorne skupine su svoj program izvele u zatvorenom prostoru. Izlet je završen u Bizovačkim toplicama.

U listopadu članice Udruge hodočastile su u Međugorje. Tom prigodom posjećen je i centar gdje se liječe ovisnici o drogi. Dirljivo je svjedočenje liječenih i izliječenih ovisnika, kao i roditelja koji su proživljavali dramatične trenutke zbog svoje djece-narkomana.

U povodu Svih svetih, posjećena su groblja u Tuzli i okolici, Živnicama, Drijenči, zapaljene su svijeće i položeno cvijeće poginulim braniteljima ovoga kraja, kao i na groblju "Josipovac", časnim sestrama Kćerima Božje Ljubavi.

Marica VIKIĆ

TUZLANSKI POZORIŠNI DANI 2002

Program tradicionalne pozorišne revije TUZLANSKI POZORIŠNI DANI 2002, trajati će od 17. studenoga do 4. prosinca 2002.

Osim Narodnog pozorišta Tuzla sudjelovati će slijedeće kazališne kuće: Hrvatsko kazalište Pečuh, Bosansko narodno pozorište Zenica, Sarajevski ratni teatar "Sart", Narodno pozorište Mostar, Lutkarsko kazalište Mostar, Kamerni teatar "55 Sarajevo, Hrvatsko narodno kazalište Mostar, Narodno pozorište "Ljubiša Jovanović" Šabac, Atelje 212 Beograd, Narodno pozorište Užice, Istarsko narodno kazalište Pula, Crnogorsko narodno pozorište Podgorica i Narodno pozorište Sarajevo.

Održati će se slijedeće promocije knjiga: Fra Petar Anđelović: "Vjerni Bogu, vjerni Bosni", grupa autora: "Rekli su o Bosni i bosanskim franjevcima", fra Marijan Karaula: "Ljudi i krajevi", Umjetničko večer s književnikom Enverom Enkom Mehmedbašićem, Ivan Lovrenović: "Bosanski Hrvati", Gradimir Gojer: "Tuzlanski teatarski pasteli" i književno večer Abdulaha Sidrana.

Sve informacije vezane za pozorišnu reviju mogu se dobiti u zgradi Pozorišta u Tuzli ili na telefon broj 251-645.

IZLOŽBA SLIKA U TOLISI

U prostorima Franjevačkoga samostana u Tolisi otvorena je, 17. listopada 2002., izložba slika iz zbirke fra Nikole Bošnjaka.

Izložba se održava u povodu dvjestote obljetnice župe Tolisa i župe Tramošnica.

Josip Biffel, Šimun Civenac, akvarel

Predstavljeni radovi Međunarodne likovne kolonije "Breške 2002" USKOPALJSKE JESENI 2002. 100 GODINA HKD "NAPREDAK"

HKD Napredak USKOPLJE i HKD Napredak Tuzla organizirali su u Uskoplju izložbu slika Međunarodne likovne kolonije "Breške 2002", u prigodi održavanja kulturne manifestacije "Uskopaljske jeseni 2002" i obilježavanje 100 godina HKD Napredak.

Program HKD Napredak Uskoplje bio je veoma sadržajan i trajao je od 16. do 20. listopada 2002. godine. Građani Uskoplja i gosti sudjelovali su u te dane slijedećim manifestacijama:

- **16. listopada** postavljena je izložba hrvatskih starina s područja Uskopaljskoga kraja, 19. i 20. stoljeća
- **17. listopada** Hrvatsko narodno kazalište iz Mostara izvelo je komediju "Cinco i Marinko".
- **18. listopada** predstavljanje i promocija književnih i znanstvenih radova autora HKD Napredak:
- Prof. Ante Visković-Dalton: Bili smo dim, Poginuli pripadnici HVO Bugojna i Civilne žrtve rata 1991.-1997.
- Frano Jezdić: kad pjevaju šume moša djeda.
- Mr. Borislav Vrozek: Plaće u tržišnim uvjetima, Izumiranje Hrvata.
- Zoran Oroz: Sarajevo mora umrijeti; pilana.
- **18. listopada** otvaranje izložbe slika Međunarodne likovne kolonije "Breške 2002", HKD Napredak Tuzla.

Uskopaljskim ljubiteljima likovne umjetnosti i gostima na proslavi "Uskopaljskih jeseni 2002" svojim djelima su se predstavili sudionici izložbe: Irena Bando (Osijek), Senahid Buljubašić (Srebrenik), Fuad Kasumović (Tuzla), Gabor Kazinczy (Pecs), Nataša Klopić (Gradačac), Ivana Matković (Sarajevo), Zdravko Novak (Tuzla), Tanja Rukavina (Sarajevo), Čazim Sarajlić (Tuzla), Đuro Šarkić (Mohač), Marina Trogljić (Sarajevo), Sandra Vehabović (Osijek) i sa Međunarodne likovne kolonije "Breške 2000": Miroslav Bilac (Sarajevo); Vladimir Pandžić (Osijek), Katarina Polić-Pipal (Sarajevo). Izloženo je 25 radova.

Ovu izložbu su posjetili u tri dana brojni ljubitelji likovne umjetnosti, gosti i sudionici

"Uskopaljskih jeseni 2002". Brinuli su da se izložba postavi Juraj Novosel, glavni tajnik HKD Napredak Tuzla, Zvonko Bosančić, generalni tajnik Društva Hrvatski dom Tuzla i domaćini Marko Herceg, predsjednik i dr. Tvrtko Krajina, tajnik HDK Napredak Uskoplje i drugi napretkovci.

- **19. listopada** posjet izložbi slika i hrvatskih starina.
- **20. listopada** održana je sveta misa zahvalnica, zatim svečani mimohod kroz grad i nastup kulturno-umjetničkih društava.

Sudjelovala su slijedeća kulturno-umjetnička društva: HKD Napredak Kupres, KUD "Stožer", HKD Napredak "Kreševo", HKD Napredak Novo Sarajevo, HKD Napredak Travnik, KUD "Zora" Piškorevci i KUD "Ledina" Gašinci, Hrvatsko katoličko dobrotvorno društvo Rama, HKD

Pred zaključenje ovoga broja dobili smo pismo slijedeće sadržine: HKD NAPREDAK TUZLA

Poštovani gospodine Juraj! Dragi Zvonko! Vašom osobnom žrtvom i putovanjem u Uskoplje te onim lijepim osjećajem za prostor i umjetnost postavljanjem izložbe slika s Međunarodne likovne kolonije "Breške 2002", dali ste ukus i oku i duši našim građanima i svim gostima, a posebno našim nastavnicima likovne kulture i njihovo predstavljanje djeci. Ocjena svih posjetitelja samo jednom riječju "zaista ukusna i lijepa izložba".

Izložbu su posjetili svi sudionici "Uskopaljskih jeseni" - 18., 19. i 20. listopada.

Dragi prijatelji, hvala Vam u ime HKD Napredka Uskoplje i u osobno ime za trud.

Dr. Tvrtko Krajina, tajnik

Napredak "Stjepan Tomašević" Jajce, Klapa "Sveti Roko" Donja Lastva, HKD "Sv. Ante" Humac, Ljubuški, HKUD "Kralj Tomislav" Tomislavgrad, KUD "Podrinje" Slavovski Brod, HKUD "Uzdol", HKD Napredak Busovača, HKD Napredak Zenica, Tamburaški sastav crkve sv. Ante Bugojno, Mješoviti pjevački zbor HKD Napredak Bugojno i HKD Napredak Uskoplje.

"Uskopaljske jeseni 2002" održane su pod visokim pokroviteljstvom Veleposlanstva Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini.

Ove godine manifestacija "Uskopaljske jeseni 2002" bila je uspješna, a imala je poseban značaj u obilježavanju stote obljetnice HKD Napredak.

Mediji (tisak, radio i TV) popratili su ovu manifestaciju.

Juraj NOVOSEL

SVETKOVINE I OBIČAJI U MJESECU STUDENOM

Jedno od pučkih imena za studeni je i sesvećak, a dobio ga je prema najznakovitijem blagdanu u tom mjesecu.

SVI SVETI (1. studenog). To je najveći vjerski blagdan u mjesecu studenom. Slavi se kao spomen na nebrojeno mnoštvo nepoznatih svetaca čija imena nisu poznata, a koji su to postali zahvaljujući svojim životnim djelima. Papa Grigor IV. odredio je 835. godine prvi dan u mjesecu studenom za ovu svetkovinu.

Na ovaj dan iskazujemo brigu i sjećanje na naše pokojnike. Uređuju se i pohode grobovi. Cvijeće, zapaljene svijeće i molitve na grobu drage osobe trenutak su kad zastanemo i razmislimo o svemu... i postanemo svjesni kako je prebrzo prošlo vrijeme.

Nekada je na Svi svete bio posljednji pastirski blagdan u godini. Gospodari su tog dana gibanicom, mesom i vinom nagrađivali svoje pastire.

DUŠNI DAN (2. studenog). Ovaj spomendan je u godini posebno određen uspomeni na vjerne duše

preminulih kada se na njih sjećamo u molitvama kod svete mise. Nekad je bio običaj na Svi svete i Dušni dan pokojnicima ostavljati hranu i piće na groblju ili preko noći kod kuće na prostrtom stolu.

MARTINJE (11. studenog). Na dan Sv. Martina proslavlja se u vinorodnim krajevima sazrijevanje mošta u vino. Slavi se kao prigodna pučka svetkovina na kojoj se uz šaljive prikaze i stihove izvodi ceremonijal "krštenja" mošta. Da bi se ovaj običaj što svečanije izveo, moštu se izabere kum, a biskup, kanonici, ministranti, školnik, zvonar i svi prisutni već prema napisanom "Velikom ritualu" mošt "pokrste" u vino.

Na Martinje na stol mora doći pečena guska s mlincima. Prema predaji, Martin se sakrio od poklisaara koji su ga na silu željeli odvesti u Tours na biskupsku dužnost, pošto se nije htio odreći samostanskog života. Sakrio se u kokošinjac, ali je jedna guska gakanjem otkrila njegovo skrovište. Tako je po toj legendi uz dan sv. Martina propisana pečena guska.

Povremena razdoblja lijepih i sunčanih dana o Martinju u puku su poznata pod imenom "martinjsko ljeto".

Na spomendan **SV. KATARINE** (25. studenog), po tradiciji, je zadnji dan jeseni do kad se mogu sklapati brakovi. Naši stari znali su reći: "Kad dan svete Kate svane, svaki ples u kući stane". Pučki prognostičar izrekom "Sveta Kata, snijeg na vrata" upozorava da možemo očekivati snijeg.

SV. ANDRIJA (30. studenog). Bio je dan kad su djevojke proricanjem saznavale tko će im biti suđenik. Cijeli dan su postile. Navečer prije spavanja umile bi se i tako još mokre legle u krevet. U toku noći, u snu, sanjale bi svog budućeg dragog.

Za ovaj dan stari ljudi kažu: "Snijeg na Jandraša veliku štetu nanaša". Prvu nedjelju po danu sv. Andrije počinje tiho doba godine, Advent ili Došašće, vrijeme pokore i priprave za Kristovo rođenje.

Annemarie Kury

Beč, travnja 2002.

VELIKODUŠNA FAMILIJA DONATORA ZA BOSNU!

Još u studenom 2001. godine imala sam priliku doživjeti otvorenje Europske škole u Tuzli. Zgradu je izgradila njemačka organizacija "Renovabis" za osnovnu školu i gimnaziju, ali smo, također, i mi Austrijanci bili od pomoći. Tada sam im mogla pokloniti knjige, mikroskop i jednu gitaru. Na ovom putovanju u studenom mogla sam opet posjetiti naše štitenike u Tuzli i okolini i poduzeti mjere predostrožnosti za zimu (hranu i sredstva za grijanje). Prošlogodišnja zima u Bosni je bila hladna i bogata snijegom.

Planirala sam već pred kraj zime svoje 140. putovanje, ovaj put sa tri auta, s tim što je jedan auto išao od Graza do Zagreba. Ovaj put su se svi putnici prvi put susretali sa Bosnom. Krenuli smo na Uskrsni ponedjeljak i to smo putovanje nazivali "Emausfahrt" (putovanje u Emaus).

Mr. Hans Reisenberger je tako dobro zabilježio svoje dojmove u svom putopisu, pa ja mislim, da su oni puno bolji od mojih preporučivanja. Masnim slovima smo istakli imena ljudi koji su dobili naše donacije.

Sve ove akcije (projekti) su bile moguće samo uz pomoć donatora (bio to novac ili stvari) i ja vam mogu opet obećati da će ove donacije doći samo u ruke najsiromašnijih. Od onog dana kada sam se vratila stalno mislim o neophodnom daljnjem patronatu, suradnji, o renoviranju kuće za Delfu i pomoći za hendikepiranu Samru. Ja sam sigurna da će se izvori opet otvoriti. Zahvaljujem se svima za njihove velikodušne donacije.

**PUT U BOSNU
OD 1. DO 10. TRAVNJA 2002.
(pisao mr. Hans Reisenberger)**

Išli smo od 1. do 10. travnja 2002. sa Annemarie Kury na njeno 140. putovanje u Bosnu. Kada kažem mi, mislim na Gerharda Beucherta, Hansa i Erdu Reisenberger. U Gralli, zadnjem odmaralištu prije austrijsko-slovenske granice, pridružili su nam se još Josef i Renata Posch, koji su htjeli odmah prvi dan biti s nama. Moram priznati da sam se prvi put vozio u pravcu Bosne (kao i Gerhard i Erda), te da nisam poznavao niti zemlju, a ni ljude.

Putovanje u autu duže 2500 km je bilo veoma upečatljivo i ostalo nam je u sjećanju. Moram, također reći da sam posramljen, jer nisam vjerovao bosanskim prognanicima, s kojima sam razgovarao u Beču, da se ne mogu vratiti u njihove domove i njihova sela. Danas znam više i želim zamoliti oprostaj za sumnje koje sam onda imao.

U velikom dijelu Bosne se provodilo sustavno uništavanje svih kuća. Kuće su sustavno pljačkane i dizane u zrak. Prvotna namjera je bila onemogućavanje povratka u ove kuće i etničko čišćenje. Ulice su minirane, a na mjestu gdje su bili domovi ostajala su zgarista. Ne želim ovdje govoriti o masovnim ubojstvima, ali se može primijetiti da su mnoge žene ostale bez svojih muževa i odraslih sinova, a u nekim mjestima nijedan muškarac nije preživio rat.

Tragovi rata se ne mogu predvidjeti ni sada, sedam godina nakon završetka rata, iako je zadnjih sedam godina u Bosnu došlo veoma mnogo međunarodne pomoći i mnoge stvari se ponovo izgradile i obnovile. Ljudi i dalje trebaju našu pomoć, te ne smijemo zaboraviti na njihovu sudbinu u aktualnim svjetskim događanjima.

Najprije smo se zaustavili kod obitelji Klepo u Jankomiru kod Zagreba. Zagreb je ostavio na mene dojam, kao da se radi o hektičnom gradu sa puno prometa na ulicama i na prvi pogled mi nije uspjelo prepoznati tragove siromaštva i patnje. Onda smo ipak otišli u četvrt gdje preovladavaju barake i posjetili smo obitelj Klepo.

Kada smo ušli u njihovu baraku morali smo instinktivno spustiti glavu, jer je plafon bio nizak. Umjesto stakla prozori su bili prekriveni plastičnom folijom, krov je prokišnjavao, zidovi vlažni, te su bili obloženi stiropolom. Tu je živjela obitelj Klepo sa četvoro djece, dvije starije djevojčice i dva dječaka koja su išla još u školu. Djeca su spavala po dvoje u krevetu. Otac je imao, doduše, posao i bio je putar, ali je njegova tvrtka bila pred bankrotom i on nije dobio plaću od siječnja. Nije znao kako osigurati za svoju obitelj prijeko potrebne živežne namirnice. Robert i Renate Posch su izabrali da pomognu ovoj obitelji.

Dali su novac za nužnu opravku krova i tada su se razdvojili naši putovi.

Sa tri vozila smo stigli sljedeći dan u Tramošnicu. Kada sam vidio prve ruševine, htio sam se zaustaviti, sve to snimiti, ali mi ostali to nisu dozvolili, utješivši me, da ću vidjeti još puno ruševina. Onda sam sljedeće jutro vidio čitava sela "kuća skeletona". Tako sam nazvao ove

ruševine, jer su samo dijelovi od betona ostali pošteđeni od detonacije.

Zidovi su uništeni od detonacije, kao i krovovi koje je detonacija razorila.

Obitelji koje se žele vratiti moraju najprije počistiti ruševine, zatim podići zidove kako bi se ponovo mogli useliti u svoje domove. Ako imaju sreće, izdržat će "skeleton" od betona sve statičke zahtjeve. Neke kuće se moraju izgraditi ponovno iz temelja. Obitelj Dadić je jedna od prvih obitelji koja se vratila u prijeratni dom. Kod njih smo proveli našu prvu noć. Pričaju nam kako je njihova kuća izgledala prije nego je obnovljena i kako je bilo nekoliko žrtava mina.

Prilikom moje jutarnje šetnje primijetio sam da se usred polja nalazi spomen-obilježje tamošnjim poginulim seljacima. Annemarie Kury je prije nekoliko godina kupila koze za nekoliko obitelji u Tramošnici. Oni nam radosni pokazuju podmladak, od nekoliko ovaca je nastalo pravo stado. Sada im je potreban novac za sjetvu koji ispred Donje Tramošnice preuzimaju Pero Dadić i fra Mijo.

U Tramošnici (postoje Gornja Tramošnica i Donja Tramošnica) smo razgledali i dvije crkve. Tamo su plaćenici napravili "dobar" posao, stupovi su dignuti u zrak da bi se srušila crkva! U Gornjoj Tramošnici smo stigli baš na početak obnove crkve koja se izvodila posredstvom međunarodne pomoći.

Fra Valerie je barem ostvario svoj naum da prilikom rekonstrukcije uposl lokalne radnike, ne bi li se barem za kratko vrijeme smanjio broj nezaposlenih.

Annemarie Kury mu je objasnila da nismo ovdje da pomažemo obnovu crkve, nego da pomognemo ljudima u teškoj materijalnoj situaciji. Ostavili smo mu novac za deset najsiromašnijih obitelji pod njegovom zaštitom i krenuli u pravcu Tuzle.

U Tuzli smo sreli Miroslava Krstića i Dalibora Ilića koji su nas od tog trenutka pratili kao tumači. Njih dvojica studiraju medicinu u Beču i imaju stipendiju Rotary Kluba.

Kod njihovih roditelja smo se mogli odmoriti i povratiti snagu između napornih putovanja. Tamo je čekala Annemarina štitenica Nermína da bi razgovarala s nama. Prenoćili smo izvan Tuzle, u Bikodžama, gdje smo znali da se naša vozila nalaze u dobrim rukama kod Vehida i Fadile Mahošević. Annemarie poznaje ovu obitelj još iz Bečuda, Gersthofa, gdje su živjeli kao prognanici. Iz Bikodža sljedeći dan počinjemo naše posjete.

Preveo: Igor Banović

Nastavit će se

Sretan i blagoslovljen Bajram

Svim prijateljima Hrvatskoga glasnika,
Bošnjacima - Muslimanima želi
Hrvatski Glasnik

SOLISTIČKI KONCERTI DEJANA IVANOVIĆA

Dana, 21. 09. 2002. godine. Akademski muzičar, gitarist i prof. gitare Dejan Ivanović izveo je cjelovečernji solistički koncert u BKC-u u svojoj rodnoj Tuzli.

Izveo je djela Johana Sebastiana Bacha, Antonia Joséa, Malcolma Arnolda i Agustina Barrios - Mangoréa. Na žalost dosta prrijeđeno slušateljstvo dvorane BKC-a u Tuzli je burnim odobravanjem pozdravljalo i ispraćalo gitaristu Dejana Ivanovića, trenutačno prvo ime na gitarističkom nebu naših prostora.

Kažemo "prvo ime", jer se ovim koncertom, kao i koncertom izvedenog u Sarajevu 17. rujna 2002. godine predstavio u svjetlu vrhunskog gitarizma najširih oblika u svakom pogledu. Kao prvo treba istaći njegov smiren, veoma simpatičan nastup koji odaje umjetnika potpuno okrenutog glazbi koju izvodi, ali i umjetnika koji poštuje slušatelja i iskreno se predaje njegovoj pažnji. Zatim je sastavio izvrstan i novi program (još neizvođen) koji ga je ne samo predstavio u njegovoj tehničkoj i interpretativnoj briljantnosti, nego je ljepotom same izvedene glazbe pružio punu i potpuni umjetnički doživljaj. Njegovo muziciranje doseglo je savršenstvo koje je publika bez daha saslušala i na kraju burnim aplauzima nagradila.

Umjetnik je iskazao svu tehničku zrelost filigranske tehnike i svu muzikalnost svoje interpretacije. Publika je izborila i dodatak, a zatim doslovno opkolila sobu gdje se Ivanović nalazio

da i osobno pozdravi mladoga umjetnika. Ovi koncerti kako u Tuzli tako i u Domu vojske Federacije u Sarajevu bili su pravi umjetnički doživljaj i pun pogodak za Tuzlu i Sarajevo.

Dejan Ivanović je održao brojne koncerte u BiH, Hrvatskoj, Njemačkoj, Portugaliji, Španjolskoj, Italiji, Rumunjskoj, Engleskoj, Škotskoj, Irskoj, Holandiji, Belgiji, SAD-u i Japanu.

Poslije zadnjega koncerta u Zagrebu 05. travnja 2001. godine muzički kritičar prof. Nenad Turkulj je za Ivanovića rekao da se radi o briljantnom i čudesnom gitaristu. Poslije koncerta u Sarajevu prof. Dževad Šabanagić je samo više puta ponovio da je sve bilo izvrsno i fantastično što još nije doživio. Poslije koncerta u Hirošimi - Japanu mladoga umjetnika nisu naprosto pustili da ode, već još četiri puta izlazio da svira, a na kraju mu

je najbolji graditelj gitara Japana poklonio gitaru.

Pored izvedenih koncerata širom svijeta Dejan Ivanović je osvojio mnogobrojne prestižne nagrade na natjecanjima gitarista. Tako je samo u 2001. godini osvojio dvije najznačajnije nagrade gitarista i to:

- PRVU NAGRADU na Internacionalnom natjecanju gitarista "Andrés Segovia", Granada, Španjolska i
- PRVU NAGRADU I NAGRADU PUBLIKE na Internacionalnom natjecanju gitarista "Francisco Tarrega", Benicassim, Španjolska.

Snimio je CK "Mediterraneo" u Zagrebu prošle godine, a ove godine snimio je CD NXOS u Torontu, Kanada.

Na ovom drugom CD-u nalaze se kompozicije kompozitora Matilde Salvador, Antonie Garie Abrila, Federico Mompou, Richarda Rodney Bennetta, Malcolma Arnolda, Gordona McPhersana i Francisca Tarrega koje još nitko nije snimio.

Do sada je pohadao majstorske tečajeve kod najpoznatijih svjetskih profesora iz ove oblasti, C. Cotsiolisa, R. Dyensa, E. Fiska, T. Mullera-Penuja, G. Biberriana i Ernesta Bitretia.

Konačno je dobio izuzetno priznanje i čast kada je prije početka ove 2002/2003. godine studentske gitare izabran za profesora na Akademiji u Lisabonu, Portugal.

S pravom se može reći da je Dejan Ivanović pravi ambasador za kulturu naše zemlje u svijetu.

MONOGRAFIJA O ZLATKU UGLJENU

Nakon višegodišnjeg rada i obimnih priprema sredinom ove godine svjetlo dana ugledala je monografija akademika Zlatka Ugljena dugogodišnjeg univerzitetskog profesora i jednog od pionira bosanskohercegovačke graditeljske misli.

Po svom originalnom rukopisu Ugljen je odavno nadišao granice tla sa kojeg je ponikao, sintetizirajući u svom stvaralačkom biću, biće svoje arhitekture lokalno i regionalno, mudro povezujući tradiciju sa suvremenim graditeljskim iskustvom.

Autor monografije, prof. Stane Bernik istaknuo je bitne odrednice i vrijednosti Ugljenove arhitekture, prateći ga od njegovih prvih početaka početkom šeste decenije pa sve do danas.

Monografija ukazuje na širinu Ugljenovog stvaralačkog interesa, ovaj autor se iskazao u više disciplina, potvrđujući se kao stvaralac sinteze. U svom radu Ugljen je projektirao rezidencijalne objekte, privatne kuće, sakralne i ugostiteljske objekte, a uz to okušao se i u sferi dizajna, kao i skulpture, što upečatljivo govori o bogatstvu Ugljenove stvaralačke prirode.

Ono što posebno imponira u arhitekturi profesora Ugljena, jest njegova opsjednutost bjelinom, tom stvaralačkom diferencijom specifikom njegove arhitektonske misli.

Ono što predstavlja svojevrsan kuriozum jeste činjenica da je veliki broj realiziranih objekata devastiran ili uništen, pa ovu mono-

grafiju treba osmatrati i kao materijalni trag o djelovanju autora Zlatka Ugljena. Tim veća je i vrijednost ove monografije, koja je usamljen izdavački projekt u Bosni i Hercegovini, ali i šire.

Vrijedno je spomenuti da su o samoj monografiji 22. ovog mjeseca biranim riječima govorili prof. Stane Bernik, prof. Sadudin Musabegović i prof. Muhamed Hamidović, dekan Arhitektonskog fakulteta u Sarajevu.

Treba reći na kraju da je ova monografija najznačajniji izdavački poduhvat u skoro četrdeset godina postojanja Međunarodne galerije portreta.

Čazim SARAJLIĆ

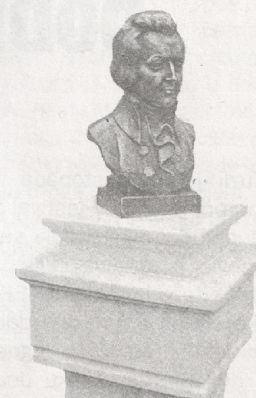
BISTA MOZARTA U TUZLI

U petak, 18. listopada 2002. godine ispred Muzičke škole u Tuzli postavljena je bista glazbenoga genija Wolfganga Amadeusa Mozarta (1756.-1791.). Bistu je poklonila Fondacija Mozarteum iz Salzburga, rodnog mjesta Mozarta.

Poprsje W. A. Mozarta su otkrili gospoda Gerhard Jandl austrijski ambasador u BiH i načelnik Općine Tuzla Jasmin Imamović, koji je tom prigodom istakao sljedeće:

- Bez imena i djela W. A. Mozarta nije moguće zamisliti muzičku i svaku drugu umjetnost i kulturu niti jednog dijela planete zemlje. Rodio se u Salzburgu, gradu koji je kao i Tuzla dobio ime po zrnu soli, stvorio djelo koje je danas baština cijelog svijeta. -

Mali zbor učenika Muzičke škole CVRČAK izveo je čuvenu Mozarto-ovu MALU NOĆNU MUZIKU.

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

Zagrebački literarni pokret

Pet godina nakon studije o secesiji, prikaza koji je u sebi sadržavao i elemente umjetničkog programa, objelodanio je Pilar u sarajevskoj Nadi 1903., pa u zagrebačkom "Viencu" studiju "Zagrebački literarni pokret", svoj najznačajniji književno-kritički rad, raščlambene snage koje nagovješćuju njegova kasnija najpoznatija djela. Ova studija ne stoji "uz bok" naslovima kao što je "Južnoslavensko pitanje", ali je i u za njega perifernim temama Pilar bio podjednako intelektualno angažiran. Takav je i u svojoj "Secesiji", ali tu je studiju pisao s popularizatorskim namjerama, nastojeći ujedno obraniti ideju progressa, ideju osuvremenjivanja hrvatske umjetnosti i književnosti, nasuprot stagnaciji i nazadku na izmaku stoljeća. U moderni, Pilar je tragao za šansom hrvatske kulture uopće. Stoga mu je stalo da pokret opravda i što temeljitije prikaže.

Njemu je sada postalo jasno da su nade bile pretjerane, pa progovara kritički. Ne o moderni, nego o hrvatskoj inačici tog pokreta i stilске formacije, pokušavajući sagledati zašto su mogućnosti prokockane. Karakteristično je to za njega, za njegov predan napor na narodnom boljitku, za njegovu spremnost koja ne ostavlja mnogo prostora osobnim razočaranjima. On uvijek računa sa napretkom zajednice, ali i s okolnostima te mu se, kao intelektualno odgovornom, na kraju nadaje potreba trijezne analize mogućeg uspjeha i neuspjeha. U hrvatskom slučaju neuspjeh je trajno aktualniji, kako na političkom tako i na kulturnom i književnom polju. No, budući da je modernist, koji unatoč svemu vjeruje u napredak, ali ne nekakav koji je došao sam od sebe, pao s neba, nego u skladu s vlastitim modernizmom da se za napredak mora boriti i izboriti, Pilar se osjeća obveznim analizirati svaki pad, svaki zasto, svaki poraz. I u tome je dosljedan bez sentimentalnosti.

U povodu toga, Pilaru se često prigovaralo zbog adorantskog stava spram Monarhije te njegove bliske veze s dvorom. Naravno da može izgledati čudnim kako na kraju podunavskog carstva Pilar nije uspio predvidjeti nužan kraj te državne tvorbe. Ali, lako je govoriti o tome s današnje vremenske udaljenosti. Sudbina monarhije, naime, nije bila jasna ni nekoliko mjeseci prije njenog faktičkog kraja. Usuprot mišljenjima onih koji Pilara smatraju

nekakvim anakronim zanesenjakom, moguće je posvjedočiti i nešto što javnost nije imala prigodu vidjeti: u ne tiskanu Pilarovu dnevniku zabilježena je i habsburška abdikacija. Apsolvirao ju je dvjema posve lakonskim rečenicama - prva je kratka i suha konstatacija, a druga još lakonskiji komentar latinskim citatom - Sic transit gloria mundi! Bez imalo žaljenja ili okretanja prošlosti, Pilar se istoga trena okreće novoj situaciji i zadaćama koje ona nameće.

Zbog toga ne čudi njegov zaokret studijom o zagrebačkom književnom pokretu, odnosno o hrvatskoj modernu, iako napominje da nema namjeru oživljavati zanimanje za modernistički pokret, jer da ono "što je s neke organske grješke po naravnom zakonu uginulo, to zaista nikakva ljudska pomoć oživjeti ne može". Poistovjećuje, međutim, duh s prirodom, od čega se njemačka historiografska škola njegova doba, kojoj on ponešto duguje, nikad nije uspjela odhrvati.

Nije samo ovo mjesto indikator njegova shvaćanja kulturne povijesti kao organske činjenice. Dapače, u jednom je novinskom članku 1923., dakle, mnogo kasnije od nantanka studije o hrvatskoj modernu, svoju filozofsku koncepciju nazvao tzv. biocentričkom filozofijom. Ona se odnosi na njegovu antropološku koncepciju, ali i na shvaćanje povijesti. Povijest je za njega ne samo emanacija djelovanja čovjeka kao pojedinca ili ljudske zajednice kao neodređene biološke činjenice, nego i sama, budući da je proces u vremenu, podliježe nekim biološkim zakonitostima. Osim toga, ova je izjava u biti darvinistička, jer povijesnu arenu doživljava kao prirodno poprište organskog opstanka, u kojemu društveni fenomeni traju poput živih organizama, imajući svoje rođenje, rast, opadanje i smrt te se za vlastiti opstanak bore adekvatnim ili manje adekvatnim odnosom spram okoline, slično kao i organizmi u prirodi.

Stoga Pilar u ovoj studiji vrlo inteligentno uočava i interpretira neke fenomene, hrvatskoj književnoj sredini aktualne sve do danas. Već na početku studije on aposteriorno promatra modernistički pokret, isključivo u socijalnoj vizuri. Budući da se radi o energiji "koja se otkadared porodila u stanovitom sloju našeg naroda", Pilar književni pokret smatra dragocjenim dokumentom za raspoloženje hrvatskoga socijalnog tijela.

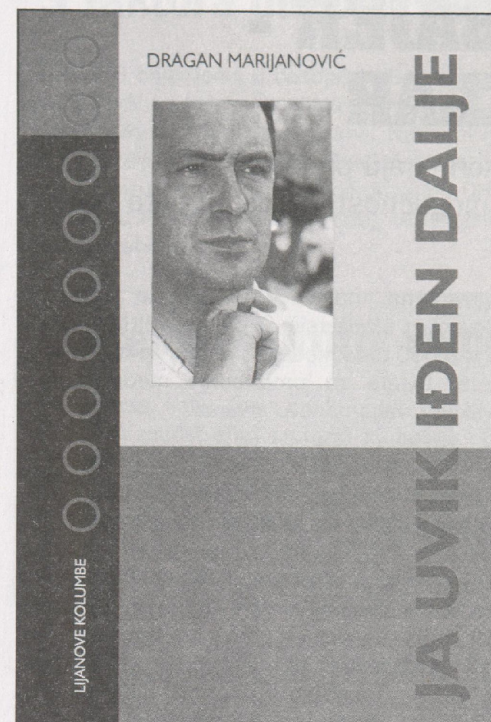
Za Pilara je veliki nedostatak, zapravo, osobi na ne samo hrvatske književnosti nego srednjoeuropskoga književnog kruga u duljem vremenskom periodu. Moguće ju je, sažeto, apsolvirati kao, u najmanju ruku, supostojanje izvan estetskih komponenti u književno-estetskom fenomenu, a ponekad i njihovo nadvladavanje nad estetskom sastojnicom. Veliki je nedostatak, smatra Pilar, a aposteriorno strančarstvo umjesto objektivne interpretacije. On dosljedno traži da se književnost izuzme od strančarstva, jer je strančarstvo neobjektivno i neznanstveno.

Posve opravdano i dragocjeno u Pilarovoj studiji jest rana dijagnoza društvenih okolnosti i razloga propasti hrvatskog modernizma. Uzrok činjenici, aktualnoj i danas, iznimne vrijednosne percepcije bavljenja književnošću u Hrvatskoj, Pilar vidi u potpunom onečišćenju hrvatskoga socijalnog i političkog života. Želja mladeži baviti se književnošću i umjetnošću simptom je toga stanja koje u normalnom, zdravom i mladom, duhu naprosto tjera na bijeg. Taj je bijeg književnost. No, sama književnost, u sveopćoj društvenoj dekadansi, zastoju i pauperizmu, nema zdrave niti naravne podloge.

Duboka potreba osvježenja ideja kao poticaj literarnom pokretu, proizlazi iz situacije u kojoj se narodni život i opstanak iz dana u dan umanjuju. Sasvim je logično da nenormalne okolnosti tjeraju ljude da se realiziraju ondje gdje mogu i Pilar oštroumno primjećuje da, posljedično tome, modernistički pokret "i nije čisto literarni, nego je on uglavnom pokret socijalno-kulturni. Zagrebački literarni pokret jest sasvim prijelazna faza u nastavu kulturnom životu, on je buonretiro, u koji su se sklonili elementi, koji bi se kod uređenih prilika i okolnosti razmjerno podijelili na polje literarno, političko i znanstveno. Samo nužda natjerala je ovaj skup prilično heterogenih elemenata na polje literarno, da pravi nekakvi literarni pokret".

Uočljivo je, inače, Pilarovo izvrsno poznavanje svjetske književnosti, eksplicirano, uostalom, već u nastavku ove studije u prikazu književno-povijesnog tijeka, koji je doveo do pojave moderne.

nastavit će se...

Ovu je državu sunce davno zateklo na spavanju. Ja uzbrdo, država nizbrdo. Neću s državom dok se ne dozove pametil... nema države u svitu koja iz proračuna gradi bogomolje. U Bosni i Hercegovini više niti jedan vojnik. Nijedan! Triba jaka i štroga policija, da vaća i otklanja naše kriminalne. Ljudi se oteli državi, a zemlja se otela ljudima,.... samo su neke od poruka iz romana "Ja uvijek idem dalje"

Dvije knjige, dva romana, dvije zbirke pripovjedaka Dragana Marijanovića, pod naslovima "Lijanov san" i "Ja uvijek idem dalje" došle su mi do ruku tijekom predizborne kampanje 2002. godine. Dijelili su ih članovi Narodne stranke Radom za boljitak iz Tuzle, pa ih u prvi mah nisam ni prihvatio kao ozbiljno književno spisateljstvo, nego kao političko-promidžbeni trik.

Država za otpadnike

"I zato mi nikada nećemo selit, navlastito nas na to neće natirat ovi za koje bi tribalo napraviti jednu posebnu državu. Neće u dubokoj pustinji ili u nedostupnim planinama, na nekom velikom otoku. U tu bi državu tribalo naseliti otpadnike iz svi naroda. Lipo ji ogradi i neka sami žive u državi o kakvoj sanjaju. Neka uživaju u njoj. Nit će jim ko dolaziti, nit će ji iko pušcat van. Taman lipo. (Ma, znan ja da je to nemoguće, ali, bilo bi lipo!)", još jedna je od intrigantnih Lijanovih poruka.

U trenutcima kada nisam imao raditi ništa pametnije počeo sam čitati knjigu pod naslovom "JA UVIK IDEN DALJE". Počeo, pročitao je u dahu i oduševio se. I to do te mjere da nisam mogao odoljeti nagonu, a da bar dio tog oduševljenja ne podijelim sa drugima, sa čitateljima ovih novina i eventualnim, budućim, čitateljima ove, kao i knjige pod naslovom "Lijanov san".

ROMAN O ŽIVOM ČOVJEKU

Ovaj drugi roman, po mome redosljedu čitanja, a prvi Marijanovićev, od ranije je poznat javnosti. O njemu su se vrlo pohvalno izjasnili mnogi književni znalci. Radovan Marušić, je napisao: "Nije lako napisati roman o životu čovjeku. Znalčki je komponiran, nema suvišnih stranica". Gradimir Gojer, je naglasio. "Ovim romanom, što nije nevažna činjenica, Marijanović se snažno konkretira u bh suvremenu literaturu", a Miljenko

Junak nije zasjenio umjetnost, a ni ona nije progutala njega

Jergović, zaključuje: "Marijanović je znao svoj glavni lik, svoga Lijana, sačuvati od svega što nije njegova sudbina, tako da "Lijanov san", na kraju nije biografija stvarnog čovjeka, nego priča književnog lika za koji je čitatelju svejedno je li ikada bio živ".

U podnaslovu knjige "Ja uvijek idem dalje", autor navodi da je to žurnalistička proza, a može biti vrhunska politička reportaža, kvalitetna proza, vješto i dopadljivo pripovijedanje,.... u kojemu živi junak, starina Lijan - Stipan Ivanković-Lijanović, nije zasjenio umjetnost, a ni umjetnost nije progutala njega. Junak i priče o njemu iliti njegove priče, stoje sučelice. I dok ih čitate vidite starog Lijana, poželite ga sresti, s njime popiti kavu, vino i što dulje pro-

moraju otpadati, jer će postat manjina, a onda će se ili prišutiti ili iseliti, jerbo će vidit da to nije država za nji", dopadljivo poručuju pisac i njegov junak.

Pisac Marijanović i njegov junak Lijan još dodaju...: "oni bi ubili i rođenu mater samo nek je nered. Jer je nered jedina situacija u kojoj oni mogu vladati i u kojoj se samo njihova more plikat"... I triba li fukari ikada davat, ili je normalno da krepa, gladna i nesposobna. A ako se odluči na kriminal i terorizam, doakat će joj se, kad li-tad li".

I tako sa stranice na stranicu i iz priče u priču, njih 36, slijede vrckave, dopadljive i intrigantne

Bez terorističke kulture

"Ode ti živi nekulturan svit, brez imalo terorističke kulture, jerbo se u cilom svitu zna da, kad neko napravi kakav terorizam, neka teroristička organizacija odma javno priuzme odgovornost za to! Zajeban mali, nema šta", citira Lijan jednog mladića koji o bombaškom napadu u Mostaru govori pred kamerama i dodaje: "Svaka mu je bila na mistu. I te su teroriste ipak bili utili i osudili, a ovi koji su napali na me, men se čini, sami sude i sami prisuđuju, pa ji nema ko ni utiti!", mali je dio priče pod naslovom. "Nikad ne morete napraviti štete koliko ja mogu napraviti koristi!"

ljudikati, kako Lijan naziva prijatne i uljudne razgovore. Najkraće rečeno roman "Ja uvijek idem dalje", bolji je i intrigantniji od "Lijanovog sna".

DRŽAVA JE KAD LJUDI RADE I DOBRO ŽIVE

"Država je - ja tako mislim - kad ljudi rade i dobro žive, pa se nemaju vremena baviti glupostima, niti će se priklanjat ikome ko se glupostima bavi. A ovi što se bave glupostima, sami će otpadati, jer

poruke. Za cjelovito shvaćanje i ocjenjivanje knjige "Ja uvijek idem dalje", nema druge nego je pročitati od korice do korice. Ovih nekoliko natuknica samo su zrnca naznaka i preporuka, te pokušaj da se čitatelj(ce) ovog teksta privole na čitanje cijele knjige. Zbog što cjelovitijeg uvida u to što sve i kako stari Lijan poručuje, iz nataložena iskustva, te kako to Dragan Marijanović književno obrađuje, treba pročitati i knjigu "Lijanov san".

Nikola J. IVANOVIĆ

Leksikon Hrvata BiH

U Hrvatskom domu Hercega Stjepana Kosače predstavljen je 21. listopada 2002. godine projekt Leksikon Hrvata BiH. Projekt su predstavili msgr. dr. Pero Sudar, dr. Ivan Markešić, dr. Jakov Pehar i Ivo Anđelić.

Leksikon Hrvata BiH je dosad najopsežniji kulturološki projekt bosanskohercegovačkih Hrvata. Leksikon će biti sastavljen od tri sveska na više od 2500 stranica.

Temeljno polazište Leksikona je faktografski prikaz osoba, događaja, institucija i prostora koji su dali značajan doprinos za Hrvate u Bosni i Hercegovini. Brojni su i raznovrsni tragovi i svjedočanstva o našem postojanju, kreativnom iskazivanju, stradanjima u raznim prirodnim i socijalnim katastrofama, te ponašanju pojedinaca i zajednica u određenim prostorima i značajnijim povijesnim zbivanjima.

Nužno je uraditi što cjelovitije djelo utemeljeno na suvremenom leksikografskoj metodologiji i činjenicama oslobođenim primjesa predrasuda i tendencioznih interpretacija djela i događaja. Leksikon će objedinjeno prikazati provjerene činjenice i ocjene o našoj prošlosti i suvremenim zbivanjima, postignućima i okolnostima u kojima su stvarana nova djela, afirmirana ili uništavana prirodna i kulturna dobra. To će biti dragocjeno vrelo za našu samosvijest, suradnju i toleranciju, poticaj daljnjem istraživanju, čuvanju i obogaćivanju naših spoz-

naja o prirodnim i kulturnim resursima, kreativnom dosegu kao i pratećim iskušenjima i stradanjima naših ljudi.

Vidni su pokušaji krivotvorenja, obmanjivanja i jednostranog prikazivanja pojedinih razdoblja, događaja, djela i pojedinaca i kolektivnih postignuća. Ovim će se djelom smanjiti mogućnosti krivotvoritelja da u budućnosti "stvaraju epohalna djela", što je značajno ne samo znanstveno (kulturološko) već i moralno opiranje krivotvorstvu i obmanama.

Leksikon, kao cjelovito kurturološko ostvarenje o Hrvatima Bosne i Hercegovine, poslužit će kao poticaj novih istraživanja i kao spoznaja razdoznalih i stvaralačkih motiviranih pojedinaca i skupina. Veće i kvalitetnije spoznaje u dodiru s Leksikonom, te širenje kulturnih i djelatnih sposobnosti našeg naroda treba da budu zakonomjerne, kreativne i stvaralačke posljedice postojanja i proučavanja ovoga op-sežnog djela.

POKRETAČI, NAKLADNICI: Hrvatsko društvo za znanost i umjetnost, Sveučilište u Mostaru, Vrhbosanska metropolija, Hrvatsko kulturno društvo "Napredak", Hrvatska zajednica Herceg-Bosna, Hrvatska zajednica iseljenika Bosne i Hercegovine, Matica Hrvatska (Podružnice u Sarajevu i Mostaru).

Završen međunarodni bialni festival INTERBIFEP u Tuzli

DODIJELJENE NAGRADE NAJBOLJIM UMJETNICIMA

U Tuzli je 20. listopada 2002. godine zatvoren Deseti jubilarni međunarodni bialni festival INTERBIFEP.

Međunarodni ocjenjivački sud, u sastavu Aleksandar Stanev, Nedžad Ibrahimović i Čazim Sarajlić, dodijelio nagrade na završnici festivala portreta, crteža i grafike INTERBIFEP.

Velike diplome za crtež dobili su Stefan Altkov (Bugarska), Šemsa Gavrankapetanović (SR Jugoslavija) i Fehim Hubković (Makedonija). Velike diplome za grafiku dodijeljene su Safetu Zecu (BiH), Edwardu

Raffertyju (Irska) i Aliciji Gandiani (Argentina). Nagrada za crtež "Ismet Mujezinović" pripala je Milutinu Kopanji (SR Jugoslavija), glavna nagrada "Haim James Pinto" uručena je Ciao Danu (Kina), dok je nagradu publike osvojio Safet Zec. INTERBIFEP, koji je u Tuzli počeo 20. kolovoza, okupio je više od 120 umjetnika iz 23 zemlje svijeta. Mnogobrojne dvomjesečne sadržaje pratilo je oko 5.000 posjetitelja. Prema ocjeni kritičara, INTERBIFEP 2002. konačno je dobio epitet likovne manifestacije po kojoj će Tuzla u sljedećem razdoblju postati prepoznatljiva u svijetu.

TUZLAK ANTO BAJER - UZORITI PČELAR

Pred nedavno završeni rat pčelari u tuzlanskom kraju proizvodili su (uglavnom amaterski) 95 tona meda, a potencijalne mogućnosti su deset puta veće

Moj zemljak, prijatelj i vrijedan poljodjelatnik (inače voćarski tehničar)

Mato Paradžik iz sela Donji Hrgovi, onako uzgred, bavi se proizvodnjom meda. Nekada je imao veliku pčelinju zajednicu, a danas, odnosno poslije rata, to se svelo na desetak sanduka. Nekada je od meda imao lijep dopunski prihod, a ove jeseni i ljeta jedva da je iz deset sanduka "ukrao" 20 kilograma meda za potrebe svog domaćinstva.

NERODNA GODINA

Tko se želi baviti pčelarenjem, amaterski ili profesionalno, mora unaprijed da zna da je ovo djelatnost koja uveliko ovisi o klimatskoj godini, a onda o ljudskom radu i brizi. U posljednje vrijeme pčelari su bili na velikom gubitku. Prije svega to im je priredio dugi i nepredvidivi karakter rata, a onda i vrijeme, vlažna i hladna proljeća i ljeta, pa su pčelari morali osigurati dio hrane za pčelinja društva, umjesto da od njih imaju čistu dobit.

Kada je riječ o jednoj vrlo primamljivoj i unosnoj grani gospodarstva želimo se sjetiti i jednog vrlo vrijednog i odanog pčelara iz Tuzle, gospodina Ante Bajera. Živio je dugo u Tuzli, vrijedio kao uzoriti domaćin, a prije svega pčelar. Svoju zaljubljenost u pčelarstvo iskazivao je i tako što je imao veliki i unosan pčelinjak na moru, odakle je donosio najkvalitetniji med. A u Tuzli je isto tako bio vrijedan društveni radnik pa je dugo bio na čelu udruženja pčelara i zadruga preko kojih je prenosio svoja znanja na mlade i početnike. Čak je jedno vrijeme bio predsjednik Udruženja pčelara bivše Jugoslavije. S njim smo se često viđali i razgovarali o pčelarstvu, a njegova iskustva i danas mogu mnogima pomoći. Prije dvadesetak godina u povelikom

tekstu koji je objavljen u nekim listovima koji su poljoprivredi i selu posvećivali dužnu brigu gospodin Anto Bajer govorio je nam i ovo:

SIJEDE GLAVE PČELARA

Kakvo je stanje u današnjem pčelarstvu BiH, govorio nam je Bajer, još daleke 1985. godine, vidi se po sijedim kosama pčelara kada se oni okupe u Tuzli na svojim sastancima, predavanjima, dogovorima i razgovorima, kako raditi u idućoj godini, kako se boriti protiv zaraza, i kako najbolje obučavati mlade i one koji tek govore su da se ovim poslovima i hobijima predaju ljudi kad odu u mirovinu, kada više ne mogu puno raditi, ali hoće i vole boraviti u prirodi i nečim se zanimati.

Gospodin Bajer nam iznosi svoja iskustva od prije dvadesetak godina kada bismo mogli reći da su na onim prostorima svima cvjetale ruže. Nije teško zaključiti u kakvom se stanju nalazi pčelarstvo danas, poslije svega što se desilo: rat, razaranja, paljevine, uništenje šuma, zapuštena zemlja, sirotinjski proračuni i nemogućnost ulaganja. A pčelarstvo kao grana poljoprivrede danas pruža šansu onima koji moraju osigurati dopunske izvore prihoda, koji u pčelarenju mogu naći zaposlenje, koji mogu pomoći da se obnovi gospodarstvo u cjelini, odnosno prije svega poljodjelstvo, jer ono se s pčelarstvom i te kako dopunjuje i slaže.

Još prije 20 godina, govorio nam je gospodin Anto Bajer, veliki pčelar i pčelarski znanac, pčelarstvo je bilo u povoju nerazvijeno u tuzlanskom kraju, BiH, i bivšoj Jugoslaviji. To svjedoče ovi podaci: u tuzlanskom kraju bilo je jedva 500 pčelara, manjih ili većih (10 do 20 košnica), oni su imali oko 4.000 društava, a BiH i Jugoslavija jeli su uvozni med. BiH ima daleko bolje uvjete za proizvodnju meda, a u

trgovinama najčešće kupujemo med iz Slovenije i Mađarske. Tada se u BiH proizvodilo oko 600 tona meda, a potrebe su bile daleko veće. Uvjete za proizvodnju meda danas, svakako, valja nanovo stvarati.

POLJOPRIVREDA I PČELARSTVO

Sada bi se moglo reći da startamo od nule, i da valja dobro osmisliti što raditi i gdje tako oskudan dinar ulagati. Humanitarne organizacije su odmah poslije rata počele namjenjivati dio sredstava u razvoj pčelarstva, jer su se, hodaćući po BiH, uvjerali da prirodno blago valja iskoristiti. Tome su se ispriječile velike ratne posljedice. Šume su u ratu dobro uništene, zemlja je zapuštena pa je korov najbujnija trava. A od korova, biljka ambrozija koja raste u voćnjacima, kukuruzištima, pored putova. Ta biljka je, opet, najčešći uzročnik alergija, naročito po nos, oči, noge, dišne organe. U Hrvatskoj su već poduzeli akcije u kojima se traži masovni narodni pokret za uništavanje ambrozije. U državi Kanada već je donesen zakon o iskorjenjenju ambrozije. To radimo mi u Bosni? Kako proizvoditi pčelinji med, ako ne sadimo lipu, bagrem?

Šansa za razvoj pčelarstva jest da se čovjekova okolica oplemeni, a danas u svakom selu imate smećem zatran potok, odlagališta kavanjskih i trgovinskih otpada po kanalima pored putova, koji su i sami zapušteni. Kultura i proizvodnja uvijek se dopunjuju. Danas forsiramo kakvu takvu proizvodnju da bismo imali što jesti, a kultura življenja, rada, stanovanja su nam u zapečku. Pogledajte samo ispod solitera koliko ima smeća i otpada! U središtu Tuzle se i nekako može disati, a na periferiji, da Bog sačuva.

Na kraju da kažemo da robna proizvodnja meda traži cijeloga čovjeka.

Mato BIKIĆ

BOŠNJAČKA ZAJEDNICA KULTURE "PREPOROD" U BIH OPĆINSKO DRUŠTVO TUZLA

Svečana je promocija PETOG KOLA - BOŠNJAČKA KNJIŽEVNOST U 100 KNJIGA održana je u utorak, 15. listopada 2002. godine u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci "Derviš Sušić" Tuzla.

Promotori su bili:

- Prof. dr. Munib Maglajlić
- Prof. dr. Enes Kujundžić
- Muhidin Pašić

Bošnjačka književnost u 100 knjiga - najveći projekat u oblasti bošnjačke kulture.

Promociju knjige "ROB I SLAVUJ KANONA" autora mr. Vedada Spahića, održana je u petak, 25. listopada 2002. godine u maloj dvorani BKC Tuzla.

Knjigu su promovirali:

- prof. dr. Enes Duraković
- mr. Mirsad Kunić
- mr. Vedad Spahić
- Muhidin Pašić

Sudjelovali su članovi Narodnog ansambla BZK "Preporod" Tuzla i studenti Filozofskog fakulteta Tuzla.

PROMOCIJE

Općina Tuzla i Narodna univerzitetska biblioteka "Derviš Sušić"

U subotu, 28. rujna 2002. godine u Međunarodnom ateljeru "Ismet Mujezinović" održana je promocija knjige "Bilježnice namjernog sjećanja" Čede Price Plitvičkog.

Rekli su:

Bosna je za nas tajna, a ne gruntovna uknjižba... Duh Bosne ne treba premješati lijevo i desno prema susjedima, njegov je put samo u jednom smjeru: u visinu.

Zvonimir Berković

*Bosna nagrađuje svoje putnike-namjernike.
Najviše time: što je uvijek i samo Bosna.*

Čedo Prica Plitvički

3 faktora dugovječnosti

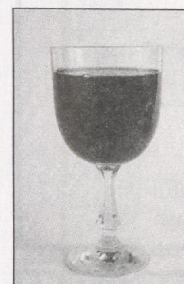
U studiji objavljenoj u časopisu "Science", skupina američkih znanstvenika tvrdi da je životni vijek pojedinca ovisan o njegovoj normalnoj tjelesnoj temperaturi te razinama inzulina i dehidroepiandrosterona (DHEA) u krvi. National Institute of Ageing u Baltimoreu proveo je dugogodišnju studiju na 1500 ljudi. Zaključeno je da ljudi s nižom tjelesnom temperaturom i koncentracijom inzulina, a višom koncentracijom DHEA, žive duže. Znanstvenici još uvijek ne mogu sa sigurnošću reći što je točan razlog te uzročno-posljedične veze, ali pretpostavljaju da se radi o brzini metabolizma.

Kofeinom protiv tumora

Čokolada, kola i kava mogli bi biti temelj za razvoj novih lijekova protiv tumora. Naime, britanski su znanstvenici pronašli da kofein i teofilin, spojevi koji se nalaze u nekim napitcima i hrani, uspješno djeluju protiv tumora. Antikancerogeno djelovanje kofeina i teofilina sastoji se u blokiranju enzima p110delta, koji ima ključnu ulogu u razvoju tumora. To međutim ne znači da treba navaliti na kavu, jer treba misliti i na njeno negativno djelovanje, nego samo upućuje znanstvenike da izoliraju ili sintetiziraju spoj koji će imati pozitivno djelovanje kofeina, ali bez negativnih popratnih učinaka.

Ribljim uljem protiv kroničnog umora

Liječnici tvrde da je sindrom kroničnog umora posljedica neuravnoteženog sadržaja određenih kemijskih tvari u mozgu. Prema njihovom mišljenju, simptomi ove bolesti mogli bi se donekle ublažiti konzumiranjem preparat s ribljim uljem. Naime, liječnički tim iz Hammersmith Hospital u Londonu našao je, na temelju ispitivanja osam bolesnika i osam zdravih ljudi, da je razina kolina i kreatina u mozgu zdravih ispitanika viša. Kolin je supstanca važna za kontrolu masnoća u mozgu, a kreatin za energiju. Zaključci su da ljudi oboljeli od sindroma kroničnog umora imaju poremećaj metabolizma fosfolipida, masnoće koja se normalno nalazi u sastavu stanica, a za čiji su metabolizam potrebne masne kiseline kojih ima dovoljno u ribljem ulju.

Nasljedna ljubav prema čašici

Znanstvenici pronašli daljnje dokaze da su za alkoholizma odgovorni geni. Otkriveno je da ljudi čiji su preci bili alkoholičari imaju naslijeđenu predispoziciju da i sami postanu alkoholičari. Međutim, kod takvih je alkoholičara zamijećeno da mogu popiti veću količinu alkohola za isti učinak kao kod alkoholičara koji nemaju alkoholizam u obitelji. Znanstvenici su zaključili da se kod njih tolerancija razvija genetskim putem.

Artroza: vježbati ili ne

Osjećate li povremeno bol u koljenu, nešto više tjelovježbe sada, moglo bi vas poštedjeti jačih bolova kasnije u životu.

Ako je hrskavica koljenog zgloba istrošena, bolovi u koljenu obično se pojačavaju nakon tjelovježbe. Stručnjaci, međutim, kažu da je to u pravilu kratkotrajna bol, koja se upornim ali umjerenim vježbanjem znatno ublažava.

Pripazite samo da tjelovježba ne uključuje aktivnosti koje zahtijevaju jače udare noge o podlogu. Odlučite se za hodanje ili plivanje - i javite se liječniku osjetite li akutnu bol u koljenu.

Rak prostate: masna hrana povećava rizik

Prehrana bogata mastima možda je povezana s većim rizikom obolijevanja od raka prostate. Muškarcima koji su hranom unosili previše masnoća u nedavnom je istraživanju utvrđen 50 posto veći rizik od raka prostate nego muškarcima u čijoj su prehrani masti činile preporučenih 30 posto dnevnog energetskeg unosa ili manje.

Opasnost za pasivne pušače

Pasivno pušenje povećava opasnost od moždanog udara za čak 82 posto, tvrde autori studije koja je promatrala 2.300 Novozelandskih izloženih dimu tuđe cigarete. Pritom se pasivnim pušačem smatra nepušač koji je bio izložen duhanskom dimu kod kuće i na poslu ukupno godinu dana tijekom proteklog desetljeća.

Banana štiti od "kapi"

Jedna banana dnevno može spriječiti manjak kalija, koji može dovesti do moždanog udara. To tropsko voće bogato je kalijem, a studija provedena na 5600 pacijenata pokazala je da manjak kalija u organizmu za 50 posto povećava rizik za moždani udar. Nedostatku kalcija naročito su sklони bolesnici stariji od 65 godina koji često uzimaju diuretike. Poznato je da diuretici sprječavaju apsorpciju kalija. O razini kalija u organizmu ovisi i količina natrija, također vrlo važnog minerala za normalno funkcioniranje cjelokupnog organizma.

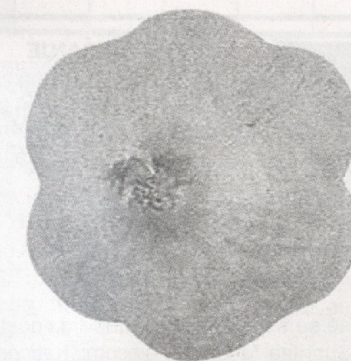

Rana operacija spašava od infarkta

Britansko istraživanje koje je obuhvatilo 1810 bolesnika sa srednje teškim srčanim poteškoćama, pokazalo je da dovoljno rana kirurška intervencija može smanjiti veće komplikacije ili čak vjerojatnost smrti za 50 posto. Prema autorima studije, bolesnika koji doživi napadaj angine pektoris (bol u prsima koja znači da srčani mišić ne prima dovoljno kisika i da osobi prijete infarkt) trebalo bi što prije podvrgnuti operativnom zahvatu kojim se omogućuje prohodnost koronarnih krvnih žila i omogućuje opskrba srca kisikom.

Omega-3 i češnjak u perlama

Priroda nam uveliko pomaže u prevenciji ateroskleroze, smanjivanju štetnih masnoća u krvi te dodatnoj zaštiti srca i krvnih žila nakon kardiovaskularne ili cerebrovaskularne bolesti. Neo Omegasol perle udružuju zaštitne učinke nezasićenih masnih kiselina omega-3 i omega-6 iz ribe s učincima češnjaka i vitamina E.

VITA

Glasilu
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i društvena pitanja

Osnivač i izdavač:
HKD Napredak, Tuzla

Ravnatelj:
Petar Matanović

Glavni i odgovorni urednik:
Juraj Novosel

Lektor:
Marica Petrović

Uredništvo:
Martin Antunović
Zvonko Bosankić
Romeo Knežević
Petar Matanović
Juraj Novosel
Marica Petrović
Ranoslav Tomićić

Fotografije:
Martin Antunović, Petar Matanović
i Juraj Novosel

Adresa:
Tuzla, Kazan mahala 2
Tel/fax: 035-237-171

Tehnička priprema, repro i štampa:
"PrintCom" d.o.o.
Grafički inženjering Tuzla

Račun:
132-100-03108521-25
kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
- HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik

List je upisan u evidenciju javnih
glasila u Republičkom komitetu
za informacije pod rednim brojem
05/93 - 15. 03. 1993.

Na temelju Mišljenja Ministarstva
obrazovanja, nauke, kulture i sporta
TPŽ broj 10/1-483-9/98.,
list Hrvatski glasnik je javno glasilo,
te prema članu 19. točka 13.
Zakona o porezu na promet
proizvoda i usluga - ne plaća porez.

List izlazi mjesečno

Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

Iz sadržaja

UVODNIK

Svijet je pun raznih država i državnih uređenja, ali je samo jedna domovina (P. Matanović) ... 2

IZBORI 2002

Konačni rezultati općih izbora (J. Novosel) 3

POSLIJE IZBORA 2002

Predstavnici Hrvata sa liste odgovorili su na pitanja Hrvatskoga glasnika 5

Fra Mirko Jozić nakon dvadeset i pet godina (M. Petrović) 6

Dr. Dubravko Lovrenović i Kulturološki i državni identitet

bosanskohercegovačkih Hrvata (N. Ivanović) 7

Priopćenje za javnost (P. Matanović) 7

KRIVO OGLEDALO

Loše političare biraju dobri građani (N. Ivanović) 8

JEDAN DNEVNIK

O Bleiburškoj tragediji (B. Kalfić) 9

SJEĆANJE fra Josipa Bošnjakovića

Solidarnost Katoličke crkve s poginulim rudarima "Dobrnje" (A. Cigeljević) 10

Vijesti sa Univerziteta u Tuzli (B. Ćurković) 11

Nobelove nagrade za 2002. godinu:

za fiziku (J. Stahov), za književnost (B. Stahov) i za mir 12

Dodjela donacije Republike Hrvatske 13

Izložba slika: Realizam s romantičnim velom (Ž. Peštić) 13

Prva poratna sveta misa na kraljevskom gradu Bobovcu (Z. Bosankić) 14

Stoljetnica HKD Napredak: Stoljeća u službi čovjeka 14

SVI SVETI (M. Petrović) 15

KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR "SV. FRANJO" TUZLA

Proslava Dana Centra (J. Novosel) 16

Maturalna ekskurzija (M. Antunović) 17

Svečano obilježen Dan kruha (Novinarska sekcija OŠ) 17

Patron župe u Šikari (J. Novosel) 18

Sveti Franjo u Zoviku (Z. Bosankić) 18

Marija Bistrica (Glas Koncila) 19

Večer folkloru u Ugljari (Z. Bosankić) 19

Okrugli stol: Odnos između vjerskih zajednica i države u Tuzli 20

Neke aktivnosti Udruge "Hrvatske žene" Tuzla (M. Vikić) 20

Uskopaljske jeseni 2002. (J. Novosel) 21

Monografija o Zlatku Ugljenu (Ć. Sarajlić) 21

Zanimljive ličnosti: Anne Marie Kury, Beć 22

Solistički koncert Dejana Ivanovića 23

Tuzlanska i bosanska epizoda dr. Ive Pilara (A. Cigeljević) 24

Umjesto prikaza: "Ja uvijek idem dalje" Dragan Marjanović (N. Ivanović) 25

Leksikon Hrvata BiH 25

FOTO ALBUM

Tuzlak Anto Bajer - uzoriti pčelar (M. Bikić) 26

Zdravlje 27

štampa HEIDELBERG speedmaster
repro PrintCom
brada SCANNER scanner osvjetljiivač
NOVO
osvjetljavanje
do B2 formata
s mogućnošću max.
formata 50x100cm

Pivara Tuzla

Nek Vam je u kući
sve zdravo i živo
nazdravlje i s čejfom pijte
Tuzlansko pivo

Sa jednog izvora
za cijelu porodicu

Kodak EXPRESS FOTO COLOR ŽUNIC

EXPRESS color laboratorij

Laboratorij 1, Tuzla, Džafer Mahala br. 46, Tel. 34-364

Laboratorij 2, Tuzla, Korzo, Tel. 035/235-899

Laboratorij 3, Tešanj

Laboratorij 4, Gračanica

S nama Vaše uspomene
nikad ne blijede!

Kodak EXPRESS

Gospodarska BANKA Sarajevo

Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 33 207-023, 207-022
Fax: 387 33 444-605

Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 33 203-910
Fax.: 387 33 442-959

MLIN
LJUBAČE

MLIN
"HUSINSKI RUDAR" D.D.
LJUBAČE-TUZLA
75214 LJUBAČE-TUZLA

TEL./FAX: ++387 35 80 85 38, 80 85 39, 80 85 40 • E-mail: mlin@bih.net.ba

TK

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA
Ul. Slatina br. 2 Tuzla

CVJEČARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera,
zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju
od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES,
reznog cvijeća, lončanica, svijetla, lampinjona, lukovica
svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.
Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu
i dobiti stručne savjete.
Vaše je samo da dođete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

ključ
uspjeha

tuzlanska banka d.d.

Javno komunalno preduzeće
CENTRALNO GRIJANJE
TUZLA

Ul. Krečanska broj 1
75000 Tuzla Tel: ++387 35 283 443
Bosna i Hercegovina Fax: ++387 35 281 391
E-mail: cen.gri@bih.net.ba

PPLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 33 65 39 86

Za sva vremena

**ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO**

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

Zagrebačka banka BH d.d.
VAŠA JE BANKA
Poslovna Jedinica Tuzla
Bečarevac 1
Tel/fax: ++387 35/ 25 55 23, 25 55 24
Tel: ++387 35 25 55 29

SOLI
HRVATSKI RADIO SOLI
92.7 MHz
103.4 MHz

Osnovan 1992. godine
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT

I ♥ FM RADIO
Kameleon 102.7 MHz

BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA
Marketing: 250-261, 250-262, 250263 <http://www.kameleon.delta.com.ba>
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

STUDIO TEL: ++387 86 (76) 750 500
MARKETING TEL/FAX: ++387 86 (76) 750 447